

Santa Margalida

NUMERO 39

REVISTA BIMESTRAL GENE 1997 - PREU 200 PTS.

ESTAS NAVIDADES NO TE QUEDES SIN COCHE

Liquidamos los vehículos
de OCASION

¡ COMPRALO A UN PRECIO
EXCEPCIONAL !

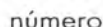

... y llévate un
estupendo regalo sorpresa.

COVEAUTO S.L. Servicio Oficial en Santa Margarita

Exposición y Venta: Tel. 52 39 94 - Móvil. 908 83 83 05
Taller: Tel./Fax: 85 60 79 · Miguel Ordinas, 7 · STA. MARGALIDA

Editorial conjunta amb l'APF

La premsa forana: de premsa folklòrica a premsa ignorada

Des dels anys 1978-80, en què es treballava molt per constituir i posar en marxa la nostra Associació, fins a l'actualitat han passat prop de vint anys. Els objectius aconseguits des de llavors són molts i, tal vegada, el més important ha estat la consolidació i la unió de l'APFM (Associació de Premsa Forana de Mallorca).

Aquests darrers anys, el sòtil de publicacions associades s'ha mantingut entorn de les cinquanta, amb els alts i baixos propis d'una entitat tan diversa com revistes hi ha associades. Amb els anys, s'ha aconseguit que les institucions hagin participat d'aquest creixement i consolidació, fins al punt que els ajuts econòmics han pogut satisfer més d'una revista en crisi. També és veritat que per als setmanaris aquests ajuts no han estat més que testimonials, i és en aquest aspecte on volem centrar aquesta queixa.

La premsa diària de Palma absorbeix la pràctica totalitat de la publicitat que les grans institucions públiques, Govern Balear i Consell Insular de Mallorca, destinen per

promocionar-se i/o donar a conèixer els seus objectius. No debades, la premsa diària rep el que està en el seu dret a l'hora de demanar publicitat. La premsa forana rep, justament, les miques d'aquests ajuts institucionals.

Fins el moment, els polítics han firmat pocs concerts econòmics amb l'APFM, la majoria per la seva contribució a la normalització lingüística, tot i que la premsa forana havia estat peonera en aquesta tasca; la seva difusió actual en català és possible gràcies a l'esforç comú de moltes de les publicacions associades. Cinquanta revistes que, per mitjana mensual, sumen un total de 98.000 exemplars de tiratge, i molt més de difusió i lectura. I, encara, pareix que demanam diners en un cap de cantó amb un capellet de palmes. També som conscients que la nostra premsa no pot viure determinada pels ajuts institucionals i que ens hem d'espavilar: no dormir a la serena, com diuen pel poble.

Hem mantingut una fidelitat constant a les institucions, que,

molt sovint, no ens han valorat suficientment. A l'hora de respectar els concerts, hem complert i hem procurat ser equànimes amb tothom, i aquesta equanimitat ha permès la unió dins l'Associació. Però, davant el futur imminent que ens espera, en què la professionalització i la competència faran trontollar les petites revistes associades i les que puguin néixer, cal pegar un crit ben fort perquè les institucions ens tinguin en compte a l'hora de distribuir els barems publicitaris que marquen. Ho repetim: la premsa forana no pot ser ignorada per les retallades pressupostàries. El nostre compromís va molt més enfora, i hem mostrat proves evidents de complir els nostres convenis. Als pobles, on la premsa diària no tracta directament la infonnació i no té la fidelitat que ofereix la premsa forana, aquesta sempre serà una garantia per a les persones que hi viuen.

Esperem, aleshores, que amb vista a l'any que ve, les autoritats polítiques ho tinguin més clar.

SYP

ARA MÉS A PROP DE CA VOSTRA!!

AL CARRER JOAN MONJO MARCH DE STA. MARGALIDA

Missatge de Nadal del President

Benvolguts ciutadans, Benvolgudes ciutadanes,

Permeteu-me que avui entri a ca vostra i que vos transmeti el missatge de pau i de concòrdia que tots, en aquests dies de Nadal, ens desitjam.

Dit això, reconec que no puc evitar -ni com a individu ni com a president de la Comunitat-, d'incitar-vos a l'observació de l'entorn i a la reflexió. No és gaire difícil en aquestes dates, ja que el fet d'acabar un any i de començar-ne un altre de nou sembla que ens empeny a examinar el passat i a projectar el futur.

A mi, és evident que em pertoca examinar, en primer lloc, l'àmbit col·lectiu i reflexionar-hi: on som i on hem arribat com a poble, com a societat?

Jo crec que, enguany, amb l'increment de competències i, per tant, de serveis als ciutadans, hem fet una altra gran passa cap a la consolidació de l'autogovern a les nostres illes.

De la mateixa manera, enguany, també els consells insulars han avançat en el camí de la consolidació. I, a Mallorca, a més, s'ha iniciat una situació de convivència política entre forces d'ideologia diferent, que demostra que a les illes hi ha una cultura política capaç de permetre, tot i les diferències, el funcionament democràtic i normal.

Dins el món econòmic, el diàleg entre treballadors, empresaris i Administració ha estat un fet tangible, cosa que constitueix, cree jo, una altra mostra de maduresa i, en definitiva, de convivència.

I a més, l'any ens ha duit dades importants: mai en la història no havíem tengut tanta de gent fent feina ni tan poc atur. És cert, per més que això no ens ha de fer oblidar que, de cada vegada, hi ha contrastes més poc estables i que encara queda molta gent que no té un lloc de feina.

Hem de reconèixer, però, que l'any ha presentat inestabilitat política, especialment en el partit que dona suport al Govern. És una situació que no desitjava ningú i que s'ha produït, encara que jo estic convençut que aviat serà història.

Però, des d'un altre punt de mira, sé molt bé que aquestes festes es lliguen tradicionalment a la vida familiar. I jo, que em consider una persona molt casolana, que viu amb intensitat especial la relació amb els seus, crec que, en aquests moments, a les Balears es produeix una evolució, un canvi en la vida de les famílies. És un canvi positiu en molts d'aspectes. Per exemple:

- * ha canviat el paper de les dones, que han incrementat la presència en la vida pública, sense abandonar el seu rol en la família.

- * hi ha més respecte al dret de cada persona a fer allò que considera important, amb llibertat

- * hi ha més sensibilitat social davant les situacions que pateixen els que són menys afavorits, etc.

Però també, hi ha canvis culturals, canvis de model de conducta, que ens haurien de preocupar, que a mi em preocupen, i que ens haurien de fer reflexionar:

- * Em preocupa molt, per exemple, la formació dels nostres infants, de cada vegada més en mans de la televisió.

- * Em preocupa que el diàleg familiar minvi. Vull dir que hi ha una moda, un model, que ni tan sols és espanyol ni

llatí, que s'ha anat implantant gràcies a molts de factors; però és un model que redueix el diàleg familiar al mínim i això fa que les relacions entre les persones es deteriorin d'una manera considerable.

- * Em preocupa que les persones grans no puguin omplir millor el seu temps lliure, ja que, per moltes ajudes públiques que hi hagi, no hem d'oblidar que ells són responsabilitat nostra, són responsabilitat sempre dels fills.

Nadal crec que és el moment perfecte per fer un gest i un propòsit: els pares i les mares hem de dedicar temps als nostres, als fills, al diàleg, si no volem que la manca de comunicació, pugui generar en un moment determinat situacions de fractura social, de manca de cohesió, d'individualisme exagerat.

I també ho és per a una altra consideració: vivim en una societat tolerant, que respecta les creences de tots. Això és cert. Ens ho hem guanyat. Però també ho és que s'han introduït en les nostres vides pautes de conducta molt materialistes, sense cap espiritualitat. Fins a tal punt, que sembla com si tot hagués de sortir d'un compte corrent o d'un balanç.

Jo crec que l'home és un ésser transcendent i que no tot és material quantificable.

Per això, deixau-me remarcar la importància de les relacions personals, basades no tan sols en el benefici o en la simpatia, sinó també en l'amor.

Deixau-me que lamenti situacions penoses i tanmateix reals: la droga. Molts de joves han perdut la vida per aquesta lacra. Hi hem de lluitar en contra de manera efectiva. Però, encara més important: recordau que la responsabilitat primera d'un pare és el seu fill i que hi hem de saber establir un contacte, un clima de relació adequat, que el posi enfora d'aquest perill.

Deixau que faci una crida als responsables de molts d'infants que no reben una atenció mínima.

I, a més, vull reclamar la vostra atenció sobre la implantació de models socials violents (de vegades, de violència manifesta i, de vegades, de violència latent, implícita). No ens hem de deixar guanyar la partida. Nosaltres, les illes Balears, som un poble molt tranquil, molt tolerant. No hem de permetre que ningú ens introdueixi ni un gram de violència.

Ciutadans i ciutadanes de les illes Balears,

Encara que vos hagi assenyalat punts de reflexió, de preocupació, jo crec que tenim raons suficients per ser optimistes. Sobretot, perquè la majoria continua pensant que ningú no ens regalarà res i que és necessari fer feina cada dia si volem tirar endavant. Mentre pensem això, segur que no ens equivocarem.

Per això, el desig que vos faig arribar per al 97 és de feina per a tots en pau i concòrdia. Que l'Any Nou sigui millor per a tots.

Moltes gràcies.

Jaume Matas Palou

President de la Comunitat Autònoma

SR

INFORMATICA

SOPORTE INFORMATICO PROFESIONAL

ORDENADORES Y ACCESORIOS

Servicio y acceso a Internet

Servicio Técnico. Reparaciones y ampliaciones

Soporte **Windows 3.11/95** **Certificado** por **Microsoft**

Soporte **Novell** netware **Certificado** por **S.N.I.**

Redes locales y Comunicaciones

Próxima apertura local en:

ALEXANDRE ROSSELLÓ, 15

TEL: 523731 - 908 631388

07450 STA. MARGALIDA

BAL.-082

**RESERVAS AUTOMATICAS
CONFIRMACION INMEDIATA**

Paseo Colón, 112 - B

Tels. 85 00 26 - 85 00 65 - Fax: 85 10 69

07458 - CA'N PICAFORT - (MALLORCA)

RESERVA DE:

BILLETES DE BARCO
PASAJES DE AVION
HOTELES
APARTAMENTOS
EXCURSIONES

VIAJES ORGANIZADOS
TARIFAS MINI
CRUCEROS
VUELOS CHARTER NACIONAL
CHARTER INTERNACIONAL

Descuentos a:
RESIDENTES
FAMILIA NUMEROSA
3ª EDAD
GRUPOS
MENORES

Agencia autorizada para la venta de billetes:

TRAVELPLAN

IBEROJET

Condor

**CLUB
Vacaciones**

GO!TOUR

Lufthansa

TURAVIA

TRANSMEDITERRANEA

MUNDICOLOR

IBERIA

**SU
AGENCIA
DE
VIAJES**

A la Vila passen coses...

Per: En Xerafi

Carrera pel Zaire.

Organitzada per l'ajuntament i el gimnàs TAO de Ca'n picafort, dins el programa de les festes de Nadal, es va fer una carrera popular des de Santa Margalida a Can Picafort a benefici del Zaire, els participants passaren del centenar, la veritat és que s'esperava més gent però per ventura aquestes coses no tenen el ressó que pertoca, per manca de costum al nostre poble. Un altre pic segur que hi haurà més participació.

Premi Literari

Una margalidana, Bàrbara Font i Gayà, va guanyar un premi literari, amb un relat curt, a un concurs de Ciutat anomenat Cultura Jove-96. No cal que diguem que ens ha causat una gran satisfacció, i que volem fer arribar a na Bàrbara la nostra més sincera enhorabona i desitjar-li que aquest premi no sigui més que el començament d'un seguit d'èxits.

Inauguració del centre Sanitari de Can Picafort

Amb la presència del president de la Comunitat Autònoma, Jaume Matas i del Conseller de sani-

tat, Sr. Fiol, es va inaugurar, ja era hora, el Centre Sanitari de Can Picafort, ubicat a un lloc molt avinent i amb unes instal·lacions modernes i funcionals. A l'acte on es va incloure la benedicció pel rector de Can Picafort, varen parlar el president Matas i el batle de Santa Margalida, Miquel Cifre que va recordar al President i al Conseller l'aspiració i la necessitat que té el municipi de Santa Margalida d'un PAC i més ara amb la posada en servei de l'Hospital de Manacor. El Conseller de sanitat va dir que el tema del PAC és un tema que coneix la Conselleria i que està en estudi. El president Matas va donar l'enhorabona al municipi i al batle per l'obertura del Centre.

Magnífic recital de Michele Mc.Cain

El dissabte dia 21 de desembre, la cantant Michele Mc.

Cain, que havia aixecat una certa polèmica per la seva actuació a les passades festes de la Beata al temple parroquial de la Vila, va voler tornar a fer un recital al mateix escenari, aquesta vegada amb temes nada-

actuant un vertader espectacle, la seva veu que s'enfilava i omplia fins el racó més amagat del nostre temple va deixar bocabadats a les quasi 500 persones que l'omplien. Com a margalidans volem donar les gràcies a Michele pel seu concert, que va ser un esplèndid començament de festes.

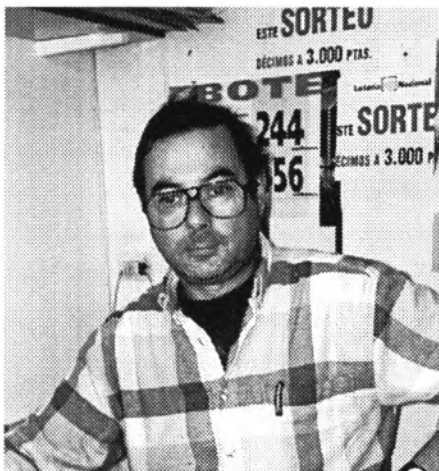
A l'acte, organitzat per l'ajuntament, es va fer una colecta a benefici de les obres de restauració del temple parroquial, i segons les nostres notícies es varen recollir unes 250.000 pessetes.

lencs i de contingut religiós i sense cobrar res. L'Església de Santa Margalida es va omplir de gom a gom per veure l'actuació de la cantant de color, acompanyada del grup mallorquí Capela. La veritat és que si bo va esser el recital de les festes, millor va esser el de Nadal, Michele Mc. Cain és en la

Premi de la loteria de Nadal

La loteria de Nadal va passar de rampellada per Santa Margalida, l'administració d'Andreu Avellà va repartir 28.800.000 pessetes, corresponents a un cinquè premi els dècims del premi s'havien

☞ s'havien venut a Maria de la Salut, enhorabona per a tots els agraciats.

El Turó no atura.

Aquest final d'any ha estat mogudet per l'agrupament escolta "Turó del Drac".

El passat mes de novembre es va celebrar a la Vila l'assemblea general del Moviment

Escolta de Mallorca. De tota l'illa arribaren representants de els altres agrupaments i passaren un cap de setmana de feina i de festa anfitrionejats pels monitors del Turó i l'Ajuntament. També hi col.laboraren en l'organització els pares dels nins i el sr. rector, que preparà unes

delicioses sopes que varen esser molt lloades pels convidats.

Per altra banda el passat dia 6 de desembre celebraren el 5è aniversari de l'Agrupament amb una diada de festa, que, tot i que va esser deslluïda pel mal temps, va resultar molt divertida, sobre-

tot per a els infants. El vespre hi va haver sopar i una animada vetlada de ball de bot al magatzem de can Parric, actuà el grup Al-Mallurca.

Desde la redacció d'aquesta revista els hi desitjam que puguin continuar molts d'anys més sense aturall.

"la Caixa"

Plaça de la Vila

Santa Margalida

El Batle ha dit...

Som a les festes de Nadal, Cap d'Any ens presenta ja un any nou ple d'incògnites, d'esperances i d'auguris; és hora idò de fer unes poques preguntes al batle de Santa Margalida, sobre alguns assumptes que ja han passat a la història i sobre alguns que encara s'amaguen dins la boira del futur, unes poques preguntes però, perquè no convé, a més de l'embafada de les festes, posar-nos en perill d'un empatx de política, cosa que no desitjam ni l'entrevistador ni el batle.

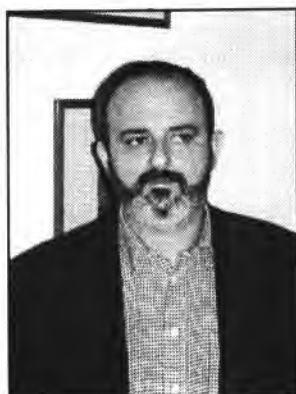
Les dues primeres preguntes són suggeriments d'alguns dels nostres lectors.

-Que ens pot dir el batle sobre la recent pujada d'imposts (contribució, fens, vehicles...) en uns percentatges més alts que els que permeten els poders públics als particulars?

-Sobre la pujada d'imposts he de dir que sempre hem dit que acceptàvem la nostra responsabilitat, tant per a les coses bones com per a les dolentes, ens hauria agradat no ja no pujar-los sinó devallar-los, però davant la situació de l'ajuntament sols hi cabien dues alternatives: una, tancar l'ajuntament, és a dir, reducció de serveis des de la brigada d'obres, policia municipal, serveis socials, culturals, etc. o acometre una sèrie de projectes de l'ajuntament, amb unes inversions que hi havia pendents: instal·lacions esportives, institut, sanejament... i un deute consolidat que havíem d'enfrontar, ens han obligat a prendre aquesta decisió. A més hi ha una cosa, la gent pensa que un deute de l'ajuntament és una cosa impersonal, però en realitat és un deute de tot el municipi. Sabem que pujar els imposts és una mesura impopular, però pensam que és l'única viable per resoldre el problema de l'ajuntament.

-I això camina per bon camí?

-La situació econòmica de l'ajuntament està estabilitzada i quan dic estabilitzada vull dir que els pagaments que s'han de fer s'atenen de manera puntual. A més he de dir que el compromís de l'equip de govern va esser el de que els imposts no els tocaríem, en tot cas

ens plantejaríem si l'any 97 o 98 es podrien rebaixar; de totes maneres la puja importantíssima és la dels bens immobles que del tipus 0'45 pasàrem al 0'55, però els anys 91 i 92 aquest tipus impositiu ja hi era, el que passa és que pels anys 93, 94, i 95 es va baixar al 0'45 i no per raons tècniques sinó per raons polítiques. En el tema dels fens l'únic que ha fet l'ajuntament ha estat adequar el cost de la recollida a la recaptació, l'ajuntament té un contracte de recollida que està pels 73 milions de pessetes, per tant no li queda més remei que recaptar 73 milions de pessetes per enfrontar el cost. I pel que fa a l'impost de vehicles de tracció que no s'havia tocat mai, el que hem fet és posar-lo al mateix nivell que els municipis turístics semblants al nostre.

-També ens demanaren perquè s'havia fet l'excursió multitudinària de la gent de la tercera edat, pagada per l'ajuntament, cosa que sembla que anava en contra de la vostra manera de pensar quan estàveu a l'oposició?

-No, absolutament al contrari, sempre havíem dit que quan l'ajuntament donàs doblers a una associació no seria per clientelisme polític, aquí hi ha dades de com es repartien els doblers de les subvencions, el que varem dir és que volíem que hi hagués cohesió entre les associacions i ens trobàrem amb quatre associacions de tercera edat i que el que no es podia fer era afavorir la descohesió d'aquestes associacions, el que no podia fer l'ajuntament era donar doblers sense cap tipus de justificació i sense una finalitat concreta. Amb aquesta excursió que va cos-

tar 736.000 pessetes hi va venir tot el qui va voler, no sols els afiliats a les terceres edats, ja que estava oberta a totes les persones majors del municipi, el que volíem era una jornada de convivència, cosa que és el que s'ha de propiciar amb els doblers públics, no separar i sí ajuntar. S'ha dit que l'ajuntament no dóna doblers a les associacions de tercera edat i això no és ver, perquè quan l'ajuntament els ajuda a fer una festa, un ball o els munta l'escenari o manté les seves instal·lacions, això costa uns doblers a l'ajuntament.

-A que s'aplicaran els doblers que el Pla d'Obres i Serveis del CIM sembla que destinarà a Santa Margalida?

-Són cinquanta milions que ens subvenciona per a l'any 96 i cinquanta per al 97 i de cada cinquanta ells ens en donen 32, i es destinaran a les conduccions d'aigua a Son Serra de Marina.

-Ha sortit una altra vegada el nom de Santa Margalida, entre d'altres llocs, en relació a l'abocador de cendres de la incineradora de Ciutat, quina és la positura de l'ajuntament sobre aquest tema?

-La positura de l'ajuntament no existeix, els tretze regidors no s'han pronunciat ja que el tema no ha anat a ple. El que sí hi pot haver són positures de distints grups polítics. L'ajuntament no s'ha pronunciat perquè no s'ens ha proposat. Cap organisme, en aquest cas el CIM, no s'ha dirigit al nostre ajuntament en aquest sentit.

-I la teva positura personal?

-La meua positura personal és que les cendres les ha tenir el qui les genera.

-Tindrà la Vila accés al Pla Mirall i de quina forma?

-Al Pla Mirall hi tenen accés tots el municipis de les Illes Balears, segons un decret del Govern Balear d'11 d'octubre, i els plaç de presentacions de sol·licituds és fins al mes de març del 97, però el nostre municipi ja ens hem adelantat perquè ja tenim sol·licitat un projecte dins aquest pla que és el projecte d'enllumenat de la part de darrera del Passeig Colom fins a la carretera de Can Picafort que és

 molt deficient. També intentarem aficar-hi, d'aquí al 31 de març, l'empedrat de carrers al voltant de l'església, inclosa l'escalonada, amb l'enllumenat i els ajardinaments. Tot això són coses que caben al Pla Mirall, que es dedica a l'embelliment i no a infraestructures, i saben que tot el que ens acceptin serà subvencionat al 50% pel Govern Balear. també hi podria anar el desenvolupament d'un parc a can Picafort al Sector V, on fins ara l'únic que hem fet ha estat netejar-lo i deixar la vegetació autòctona, pot ser sigui l'únic espai natural de Can Picafort, on s'ha de respectar les dunes, els pins, les savines, l'eritja, qualche cirerer de pastor o qualche arbocera. també s'hi podriens incloure els voltants del Col·legi i de l'Institut, l'ajardinament i asfaltat de Son Serra...

Finalment, el batle va ponderar positivament l'agermanament de la Vila amb el poble de valencià de Tarbena, pel que significa de relació entre els pobles, sobretot amb un amb el qual hi podem tenir arrels comunes.

R.B.

En el meu nom i en el de tot el consistori, vull aprofitar l'avinentsa per desitjar-vos un bon Nadal i un bon Cap d'Any de 1997, i que pogueu fruir d'aquests dies, tan assenyalats per a tots, en pau i concòrdia i amb la companyia dels vostres familiars i amics.

També voldria que aquests dies també serveixin de reflexió, perquè la nostra alegria, per molt justa que sigui, no ens faci oblidar que quan nosaltres gaudim d'aquestes festes, hi haurà una multitud de persones, sobretot de fora del nostre país, però també de dedins, per als quals Nadal només seran dies de fam, patiment, solitud i guerra; i que aquesta reflexió ens ajudi a encoratjar-nos a tots plegats per assumir un compromís de solidaritat amb tots els que es veuen privats d'aquestes diades d'alegria.

Bon Nadal i feliç i pròsper any de 1997

El Batle
Miquel Cifre Ferrer

Casa de la Vila

A la sessió plenària ordinària del dia 10 d'octubre es prengueren els següents acords:

-Aprovació de la constitució de la Mancomunitat de Municipis de la Zona Nord de Mallorca, integrada pels municipis d'Alcúdia, Artà, Muro, Pollença, Sa Pobla i Santa Margalida i aprovació dels seus estatuts.

-Aprovació de les hores extraordinàries del personal, realitzades durant les festes locals..

Les votacions foren: Vots a favor: 8 (Equip de Govern). Vots en contra: cap. Abstencions: 4 (PP).

En la mateixa sessió la regidora Maria Monjo informa sobre els objectors de consciència i les tasques que realitzen.

També s'informa sobre les beques municipals: Beques Can Picafort: 256.152 ptes. Beques Son Serra: 60.562 ptes. Beques Santa Margalida: 91.131 ptes.

El batle informa: sobre el tema del judici per la desaparició dels diners de les oficines municipals de can Picafort. Sobre la restauració del Pou d'Hero. D'una petició al President de la Comunitat respecte a la línia d'autocars amb Manacor i la comunicació amb l'Hospital, amb sis mesos de serveis agarantits.

A una pregunta del regidor Joan Monjo, sobre la incineradora, el batle manifesta que, aparentment, i amb la descripció que fan pareix que funciona bé i, d'acord amb l'informe de la UIB, sembla que és positiu i que no és nociu.

Informa també el batle de la conversa amb el Vicari General, sobre el projecte de rehabilitació de l'església de Santa Margalida i sobre el tema de l'església de Can Picafort.

Sessió plenària extraordinària del 29 d'octubre

-Aprovació de la liquidació del Canon Municipal del servei d'aigua potable a Can Picafort.

S'acorda aprovar la liquidació del deute que "Aguas Can Picafort S.L." ha contret amb l'Ajuntament per un import de 1.349.127 pessetes, corresponents al canon municipal del període 1er semestre 1996.

Vots a favor: 9 (equip de govern i el regidor Sr. Salas). Vots en contra: cap. Abstencions: 4 (PP).

-Aprovació de la liquidació del subministrament d'aigua potable en alta als dipòsits reguladors de Can Picafort.

S'acorda: Aprovar la liquidació del deute que "Aguas Can Picafort S.L." té contret amb l'ajuntament per un import de 8.957.403 pessetes, corresponent al període Maig-Setembre 1996, equivalent a la quantitat que F.U.S.O.S.A. reclama ala Corporació Municipal. I el pagament voluntari o en període executiu.

Vots a favor: 8 (equip de govern). Vots en contra: cap. Abstencions: 5 (PP i el regidor Salas).

Nota: Aquest tema de l'aigua de Can Picafort va aixecar una notable polèmica, reflexada dies passats en els medis de comunicació, fins i tot amb desqualificacions personals per part del batle i del cap de l'oposició.

-Aprovació de la iniciació de les actuacions per procedir al cobrament del deute pendent, de l'exploatació de platges, exercici 1992. (6.000.000 de pessetes).

La votació és unànime a favor.

El batle informa: d'una trobada de la 3ª Edat, patrocinada per l'Ajuntament de Santa Margalida.

Una petició per al centre de la 3ª edat de Can Picafort (21.966.000 pessetes que aporta el Govern Balear). De l'aprovació d'un conveni del Govern amb l'Ajuntament de 12.000.000 de pessetes pel Centre Sanitari de Son Serra.

A una pregunta del regidor Antoni del Olmo, el batle respòn que la trobada de la 3ª Edat costa a l'ajuntament 1.800.000 ptes.

Sessió plenària ordinària del 14 de novembre

-Aprovació sobre l'adhesió a la declaració de "La Balanguera" com a himne de Mallorca.

Vots a favor: 9 (equip de govern i el regidor Sr. Salas). Vots en contra: cap. Abstencions: 3 (PP).

-Aprovació d'una proposta d'agermanament amb el poble valencià de Tàrbena (en aquest poble de 406 habitants s'hi troben molts de descendents de margalidans, des de l'any 1.640)

La votació és unànime a favor.

-Proposta de l'edició del mapa antic de Santa Margalida. (Aquesta edició és sobre un mapa antic peopietat de Guillem Santandreu i anirà acompanyat d'una breu història de la formació del nucli antic de la Vila. El Consell Insular ha concedit una subvenció de 110.000 pessetes).

Vots a favor: 11 (Equip de

Govern i PP. Vots en contra: 1 (Sr. Salas).

-Aprovació del plec de clàusules administratives que han de regir per procedir a la venda mitjançant subhasta. Procediment obert, de béns patrimonials d'aquest ajuntament, solar nº 179 de Son serra de Marina. (El solar en qüestió es troba a Serranova i té una extensió de 587'50 m2.)

Vots a favor: 11 (equip de govern i PP). Vots en contra: cap. Abstencions: 1 (sr. Salas).

-Aprovació de la resolució del contracte dimanant de la subhasta de béns patrimonials d'aquest ajuntament. Solar nº 179 de Son Serra de Marina.

Vots a favor: 11 (equip de govern i PP). Abstencions: 1 (sr. Salas).

-Aprovació del plec de condicions que han de regir la subhasta, procediment obert, de contractació de l'explotació de les instal·lacions del litoral d'aquest terme municipal (platges) per a l'any 1997.

Típus de licitació:

Platja de Son Bauló .-A l'alça per la quantitat de 11.500.000 ptes.

Platja Can Picafort

Lot nº1 .-A l'alça per la quantitat de 17.996.580 ptes.

Lot nº2 .-A l'alça per la quantitat de 12.780.000 ptes.

Lot nº3 .-A l'alça per la quantitat de 9.911.160 ptes.

El punt és aprovat per unanimitat.

-Estudi dels suggeriments sobre l'avanç de les NN.SS d'aquest terme municipal.

Es comenten els suggeriments, un per un, i explicació del contingut dels informes tècnics i la resolució adoptada per part de la comissió.

El punt es aprovat per unanimitat.

-Aprovació sobre la sol·licitud de subvenció al "Pla Mirall" del projecte d'enllumenat públic i embelliment de la zona limítrofe amb l'Avinguda Centre de Can Picafort.

S'aprova el punt per unanimitat.

-El batle informa de la reunió de la Comissió de Cultura, respecte de l'homenatge a Joan Mascaró i Fornés amb cerimònia d'investidura com Doctor "Honoris Causa" que es celebrarà a Santa Margalida.

-S'ha realitzat un informe sobre les excavacions de l'Illa dels Porros.

-Hi ha unes 15 peticions de tombes noves al cementeri, s'ha obert un període per fer les inscripcions de sol·licituds, llavors es contemplarà

la conveniència de fer ampliacions.

-El cost de la trobada de gent gran ha estat el següent:

Autocars: 244.350 ptes.

Restaurant: 468.660 ptes.

Total de les despeses: 713.010 ptes. per 365 persones.

-El cost del piano de l'Escola de Música és de: 1.575.000 pessetes.

-Es dona coneixement del fallo de la sentència del judici sobre la caixa dels doblers de Can Picafort.

-Sobre la polèmica de les subvencions a les terceres edats és fals que unes hagin rebut més que les altres. Les quatre associacions del terme municipal han rebut les mateixes quantitats.

-Es farà urgentment l'excavació del Pou d'Hero.

-La Federació de Municipis s'ha reunit amb el Cap de Costes sobre el tema de l'extracció d'alga.

-S'ha sol·licitat de la Demarcació de Costes que el cànon de platges de 1996, de 10.500.000 pessetes, reverteixi en seguretat i netejia de platges i la contestació de Costes és que la competència és del Govern Central.

**AJUNTAMENT DE
SANTA
MARGALIDA**

TELÈFONS D'INTERES

AJUNTAMENT DE SANTA MARGALIDA	52-30-30 // 52-30-50 // 52-31-08
FAX AJUNTAMENT STA. MARGALIDA	52-37-77
FAX CA'N PICAFORT	85-18-36
CENTRE AMBULATORI S. MARGALIDA	52-39-42
C. PICAFORT	85-10-75
AMBULÀNCIA.....	52-30-30 52-30-50
JUTJAT.....	52-38-95
BIBLIOTECA SANTA MARGALIDA.....	52-38-95
POLICIA LOCAL SANTA MARGALIDA	52-30-30
C. PICAFORT	85-03-10
CASA DE CULTURA.....	52-38-95
LLAR DELS PADRINS.....	52-39-42
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA....	52-30-22
CA'N PICAFORT	85-04-18
FARMACIA MARIA R. PUJADAS.....	52-34-89
SEBASTIÀ BUADES	85-09-86
MAGDALENA JUAN	85-04-00
PARRÒQUIA SANTA MARGALIDA.....	52-31-19
CA'N PICAFORT	85-01-15
COL.LEGI ELEONOR BOSCH.....	52-34-31
GRADUADA	52-32-94
VORA MAR	85-08-06
CORREUS SANTA MARGALIDA.....	52-32-17
CA'N PICAFORT	85-11-36
"LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA"	52-30-07
MONGES AGUSTINES S. MARGALIDA	52-31-15
MONGES AGUSTINES C. PICAFORT	85-03-45
FUNERÀRIA.....	52-32-81
GESA AVERIES (Sector Inca).....	88-00-77

LIMPIEZAS URBANAS
DE MALLORCA, S.A.

C/. Juan Monjo March, 42
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

**Centre
Assessorament
Empresarial**

José Trías, 11 - 1º - Tels. 85 08 46 - Fax 85 18 10 - CAN PICAFORT

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
C'AN PICAFORT

Opinions i pensaments

I la droga què?

Les famoses pastilles han revolucionat, desgraciadament, tot el món de la droga-adicció (sí, així de clar: són droga i els que les prenen es tornen droga-adictes, o droga-depenents si voleu). Un primer motiu d'això que he dit és que han permès un mercat més ampli de drogues; moltes persones que no haurien caigut al món de la droga ho han fet gràcies a les pastilles, per ignorància. Els diuen que no fan mal a la salut i s'ho creuen: fixau-vos els qui us ho heu cregut que només us ho diuen els camells (a la Vila ja en tenim bastants) i els que en consumeixen. Sempre passa igual, quan un se sent imbècil per drogar-se mira de ficar-hi altres persones per així no ser l'únic imbècil. A més a més, els fan creure que són amics quan realment els fan mal (i molt més del que es pensa). Coneixeu qualche drogat que visqui molts d'anys? Coneixeu qualche drogat empastillat que no se senti buit, egoista, totsol i amb ganes de fer mal (als altres i a ells mateixos) Coneixeu qualche drogat que no faci negoci venent droga als altres qualche pic? NO A TOT, NO N'HI HA CAP. Teniu-ho clar: LES PASTILLES SÓN DROGA, ELS QUE EN PRENEN, DROGATS I ELS QUE EN VENEN, CAMELLS QUE TREUEN DOBLERS FENT MAL. Hi ha altres motius però el mencionat és el més important. Els drogats se senten buits, senten que depenen d'allò (o s'engenen pensant que s'en sortiran). Però ja ho veis: són drogats i res més; si haguessin de triar entre un amic o la droga, triarien la droga la majoria de pics. El que no admetran mai, però ho pensen, és que no han volgut lluitar per la felicitat i s'han limitat a drogar-se (són covards!), no poden controlar res ni controlar-se a ells mateixos. El pitjor és que no volen sortir del món de la droga, mirau si fa mal tot això. En lloc de cervell tenen merda al cap, no poden pensar amb les conseqüències dels seus actes perquè les pastilles els dominen. Miren que la gent no s'assebenti que són drogats, però tot s'acaba sabent. LA DROGA ÉS ENGANY I MORT. LES PASTILLES SÓN ENGANY I MORT. Pitjor encara: covardia, decepció, insatisfacció, malaltia, patiment, mafia, egoisme, solitud, enganyar-se i enganyar els demés... i podríem seguir. Si els drogats volen ajud per superar aqueix problema, els hem d'ajudar sempre. No és compassió, és ajuda. Si intenten, per una altra banda, ficar al món de la droga altra gent, lluitar. Guanyarem els que no ens drogam, perquè estarem vius. Convé pensar-hi un poc.

Antoni Ferrer i Capó

Alguns Fils de la Balanguera

Es per tots conegut que la Balanguera ha estat declarada com a himne oficial de Mallorca, aquesta decisió la va prendre el passat novembre el Ple del Consell Insular de Mallorca. Aquesta decisió ha estat recolzada per moltes institucions públiques i privades, així com també per molts d'Ajuntaments i entre aquests el nostre, Santa Margalida.

Pero, malament anam, si alguns partits, algunes institucions i algunes persones no volen donar suport, a allò que la societat mallorquina ja havia reconegut d'una manera clara a tots aquells actes que tenien un contingut cívic en defensa de la nostra identitat i la nostra llengua, així com a les commemoracions històriques o les mobilitzacions reivindicatives del dret polític a l'autogovern.

Ha estat habitual que des dels anys setanta, la Balanguera ha tengut la seva presència a repertoris musicals de les corals, les bandes de música, els cantautors, i els grups musicals. Per tant la Balanguera ha anat assolint als ulls de molts de ciutadans la condició d'himne, a partir d'una dinàmica d'acceptació impulsada per la societat civil.

La funció dels símbols es diversa: donen cohesió de grup, serveixen de mecanismes d'autoafirmació i ajuden a mantenir viva la memòria col·lectiva.

Les institucions, les banderes, els himnes, els escuts, els edificis singulars, les dades i els fets històrics, els personatges,... esdevenen referències que sintetitzen l'existència de la comunitat, a la vegada que contribueixen a la integració de cada ciutadà a aquesta comunitat.

El nostre Estatut diu "Cada illa podrà tenir la seva bandera i els símbols distintius propis, per acord del seu Consell Insular respectiu", i pensem que han hagut de passar tretze anys des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, per tenir el nostre Himne.

Se pot dir, que no hi havia cap necessitat que Mallorca tengués un himne, però de ben segur hauríem de dir que per la mateixa raó cap altra poble, societat o país tampoc tenen la necessitat, però aquests darrers fa a molt de temps que sí el tenen.

El poema de Joan Alcover i Maspons, data de finals de 1902 i fou musicat per Amadeu Vives i Roig l'any 1923, des de llavors ha estat interpretat per la majoria de corals i bandes de música, i la reacció d'una gran part dels assistents ha estat posar-se dret, per tant es pot dir que la Balanguera ha funcionat de fet, hi va ésser emprada com si ja fos de ple dret l'himne de Mallorca durant molts d'anys.

Es fa necessari, que el seny faci reflexionar, a les persones que no li donen suport, que la Balanguera no ha de tenir enemics, ni hi ha d'haver partidisme, que només si parla de teixir i d'arreglar, i així fins i tot un nin ho entén.

Miquel Cifre i Ferrer

Lluna Blava

Perdona-m

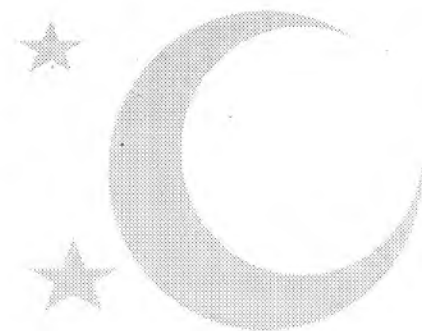
Sé que et vaig ofendre, sé que et va fer mal, molt de mal, però no me'n vaig temer fins que ja era massa tard.

Sí, era massa tard. No vaig reconèixer la teva mirada, una mirada eloqüent, una mirada que sembla que ho diu tot. Llavors no la vaig entendre.

Sí, era massa tard. No vaig fer cas de la nostra amistat, una amistat forta i sincera, una amistat que havia de durar tota una vida. Llavors no en vaig fer cas.

Sí, era massa tard. Em vaig riure de tu creient que tot era una broma, una broma senzilla i simpàtica, una broma de nins entre nins. Llavors em vaig riure de tu.

Sí, era massa tard. Vaig desconfiar de tu, de la intimitat que hi havia entre nosaltres, una inti-

mitat que mai ningú no havia tingut mai amb mi, una amistat que jo estimava més que res. Llavors vaig desconfiar de tu.

Sí, era massa tard. Vaig ferir els teus sentiments, uns sentiments que conec, uns sentiments forts i sincers, uns sentiments amagats dintre teu, molt endins. Llavors et vaig ferir.

Sí, era massa tard. Em vaig sentir perduda, perduda dins la

multitud, perduda igual que un cor solitari en un món de companyerisme, igual que un cec en un món de llum, que un trampós en un món de sinceritat, que un nin en un món d'adults.

No vares ser l'únic que va sofrir. Per la meua acció varem sofrir tots dos: tu i jo. Dues ànimes solitàries que només, desitjaven un poc d'amor.

Finalment només et demano una cosa: Perdona-m.

Lluna Blava

PD/Aquesta "nota" va dedicada a totes aquelles persones que, sense voler, han fet mal a qui estimaven i no saben com demanar-li perdó.

Els pensaments de l'arbre ferit

Per: El Pi de Son Tovell

Els "enteraos"

Crida molt l'atenció veure com es critiquen les iniciatives l'údiques, esportives o -com en el cas d'aquesta revista- culturals, molt més que la manca d'aquestes iniciatives. Potser sigui que les persones tenim la propietat de criticar allò que és visible i la incapacitat de criticar la inexistència d'allò que seria desitjable. M'explicaré: si en tenim en criticam, però mai no criticarem el que no en tenguem. Pareix més fàcil desconfiar, desacreditar i espanyar allò que coneixem -no convé esgotar-se i pensar massa.

Si a la Vila no tenguéssim revista ni associacions de caire cultural, seria igual: qui vulgui aprendre que agafi un llibre! Si a la Vila no tenguéssim equips esportius seria igual: a qui li agradi el futbol que miri la televisió que per a això en fan cada dia! En definitiva, transmetem un missatge clar: si t'agrada i no n'hi ha, et conformes i si n'hi ha critica-ho, tant si t'agrada com si no t'agrada (la qüestió remugar, que així queda bé i pareixes un "enterao"). Si només passàs això, encara res; però cal no oblidar-nos que els "enteraos" tenen la propietat (o vici) d'estar tan "ocupaos" criticant els demés que no tenen temps de fer res més. Jo ho val! Les persones més "enteraas" no tenen temps de col·laborar en cap iniciativa, i consti que no és per covardia del que podrien dir els seus "colegas en el arte de criticar sin que se vea el plumero". És que estan massa enfeinats, no tothom pot esser tan valent com ells, que diuen les coses pel seu nom i a la cara (es nota la ironia?).

Valents gallets que parlen a l'esquena, valents gallets que no sortiran mai del seu corral per tal de conèixer altres punts de vista. Malauradament sempre hi haurà persones que viuen com a pastorets d'un petit betlem: sense saber el que hi ha a un parell de passes: pastorets de fang. Criptografia desesperada

Una possibilitat que s'hauria perdut, si no fos per l'esperança, un darrer batec, si no fos per la possibilitat. Un mar buit perquè mai no ha tingut vida, una platja morta perquè mai no ha estat banyada per la mar. Un trecaclosques errat perquè no hi són totes les peces, un joc massa seriós per jugar-hi. Un sentiment escapat que no ha sabut volar, una emoció continguda que s'esvaeix. Un arbre gran i ple d'orgull, amb arrels mortes, una bufada de vent que tomba, Un pensament que no es farà realitat, una realitat digna de qualsevol fantasia. Un sistema que té massa regles, una bossa foradada perquè hi caigui el dèbil. Una creu que pesa massa, una penitència que no s'acaba. Una roda que no gira i un món que no vol fer cap volta. Una persona i un grup de persones, una virtut i un vici, massa poc i massa, una línia i un llibre, una paraula i un enrenou, el silenci i la música que eixorda... el que parla i el que escolta, el que hi és i tot allò que mai no hi serà. No s'ha trencat res que no naixés baldat i no s'arreglarà res que no naixés sortat. Si això és el destí, allò és vespre sense matí. Si això no és res, anau ben errats. Una dedicatòria anònima. Felicitat? Mai en cinc, ni quinze, ni deu.

Un moment de calma

Viure dels teus ulls

Avui, més que mai, la nit anunciava la seva presència amb la seva negror i em retorna els records d'aquell moment en què vaig veure els teus ulls per primer cop. Així et vaig lliurar la meua vida i així va començar el meu sofriment i un dels períodes més importants i melanconiosos per a mi.

La primera vegada que et vaig veure vaig pensar que jo mai no podria estimar una persona com tu. Sense saber-ho vaig caure en el meu propi parany i així he anat consumint, un a un, tots els dies que he viscut al teu costat.

La veritat és que tot va ésser molt estrany, perquè amb tu vaig gaudir els millors anys de la meua vida i també tu em vas fer viure els moments més amargs. Va ser una mescladissa de somriures i de plors que va arribar a trencar els motllos dels meus sentiments.

Jo t'estimava, t'estimava com mai no es pot estimar a ningú, fins i tot quan tothom em parlava malament de tu o quan els més coneguts em prohibien estimar-te. Si intentaven separar-nos, jo més m'acostava i més et pertanyia. No volia creure res del que em deien, només confiava en tu. Vaig haver d'aprendre d'estimarte enmig de les mirades geloses i sempre atents, de la gent que ens envoltava i, potser per això em va costar molt expressar-te realment el que sentia.

Així va sorgir dintre meu un amor cada vegada més foll, amb sentit només per a mi. T'estimava amb cadascun dels racons de la meua pell, que les teves mans acaraven suaument i tendrament, amb cada trosset del meu cos, que tremolava quan em sentia recorreguda per la teua mirada.

M'agradava mirar-te, en silenci, i contemplar la teua forma de caminar, mentre apareixies i desapareixies del meu angle visual com la boira dins la nit. Podia passar llargues estones observant el moviment harmònic de cadascuna de les parts del teu

cos. Estones interrompudes només quan els teus llavis esdevenien somriures tenyits amb espurnes de felicitat. Aquella felicitat m'encomanaven només de mirar-los. Quan et tenia prop de mi, els observava detingudament per conservar-los eternament dins el record i poder evocar-los quan em trobés lluny de tu.

I els teus ulls... preciosos i negres com la fosca més negra, envairen els meus quan et vaig conèixer i entraren dintre meu per endur-se'n, i fer-se seu un trosset de mi. Un trosset de mi que es va fondre dins la fosca com s'hauria fos la neu amb la calor d'aquella nit d'estiu. Els teus ulls, uns ulls profunds i penetrants que em feren perdre el sentit. Uns ulls que em seduïren, que m'incitaren a fer coses que mai no havia fet i que quasi em feren oblidar els de les altres persones que m'estimaven. Uns ulls als quals em vaig dedicar plenament i que desitjava i enyorava amb bogeria. Uns ulls que vaig estimar sense mesura i que m'arrencaven el plor quan els veia dins el cingle infinit, totes les nits de lluna plena.

Així i tot vaig plorar poc per tu. Quan era feliç no tenia temps de pensar en el plor i quan la tristesa em cobria, era tan immens el seu pes que anulava la força de les llàgrimes i les feia presoneres dels meus ulls. Només un sospir, un alè, sortia del meu cos per alliberar el teu nom. El teu nom...

Però un dia tot acabà, de cop, sense cap comiat, sense cap paraula ni explicació. Només un buit d'aquells que ofeguen l'ànima va passar a omplir la teua absència. Potser no em vas comprendre, no vas entendre les meves paraules, ni les meves intencions, ni els meus sentiments. No vas saber veure que jo mai no et demanaria res que tu no poguessis o no volguessis donar-me. És cert que t'estimava, però, precisament per aquest motiu, per estimar-te tant, m'hauria conformat en gaudir de la nostra amistat, abans que perdre't per a sempre. No vas saber veure que tot era un error?

Em vas fer tant de mal! Vaig sofrir molt i en un no-res es van enfonsar violentament tots els dies i totes les nits que havíem compartit, les idees i la imatge que tenia de tu dins dins el més profund del meu ésser. Només llavors vaig veure que potser era veritat el que m'havien contat de tu. Realment, podies arribar a ser aquella persona tan menyspreable i tan superficial? Tan buida... fou una de les decepcions més grans de la meua vida. No hi havia res dintre teu, totes les teves paraules eren mentides que brodaves intencionadament amb els llavis per... poc importa la raó. No ho podia entendre i em va costar molt acceptar-ho car jo confiava plenament en tu. Però ja no et creuré mai més.

Vaig començar a viure d'una altra manera, intentava canviar els costums, sortia amb altres companys... sí, hi ha hagut altres homes però, la veritat, jo no vull mentir, fins aquí cap no m'ha fet sentir el que vaig sentir amb tu. Ni tampoc no he trobat altres ulls tan negres com la fosca. Sense adonar-me'n vaig abocar-me a un precipici sense fi. Però vaig fer-me enrera a temps, gràcies a què algú em va donar vida amb la seva i me'n seguirà donant amb els seus ulls. Algú a qui ara ja estim tant o més del que et vaig estimar a tu i que, sembla irònic, m'ha ensenyat d'una forma inexplicable a no dependre de l'amor d'altres persones. Potser, només potser, el meu fill portarà el teu nom. Crec que seria inútil enterrar el teu record escollint-ne qualsevol altre, perquè tanmateix sé que la resta de la meua vida veurà els teus ulls reflectits en els seus cada vegada que els miri. Però no em doldrà viure dels teus ulls, perquè només ells se salven de l'amarga decepció que m'has causat.

Ulls negres com la fosca més negra en el meu fill. Un fill que serà meu, meu i només meu, i que mai no sabrà qui va ser aquella persona que em va fer tant de mal.

Ramon Farriol

Bar - Granja
Calafat

Feliç Any 1997!

**Especialitat
Horxata d'ametlla
natural**

Tapes Variades

Plaça de La Vila - Sta. Margalida

**S U P E R
S'ABEURADOR**

**POLLASTRE A L'AST
HAMBURGUESES
PINXOS
BISTECS REBOSSATS**

**SERVICI A DOMICILI
ENCÀRRECS AL TF.:**

85 60 04

Plaça S'Abeurador
SANTA MARGALIDA

**HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO
CALAFAT-TAULER, S.C.**

Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

PSIB-PSOE
SANTA MARGALIDA

*Vos Desitjam
Bones Festes i
Venturós Any 1997*

Criptografia desesperada

Una possibilitat que s'hauria perdut, si no fos per l'esperança, un darrer batec, si no fos per la possibilitat. Un mar buit perquè mai no ha tingut vida, una platja morta perquè mai no ha estat banyada per la mar. Un trecaclosques errat perquè no hi són totes les peces, un joc massa seriós per jugar-hi. Un sentiment escapat que no ha sabut volar, una emoció continguda que s'esvaeix. Un arbre gran i ple d'orgull, amb arrels mortes, una bufada de vent que tomba, Un pensament que no es farà realitat, una realitat digna de qualsevol fantasia. Un sistema que té massa regles, una bossa foradada perquè hi caigui el dèbil. Una creu que pesa massa, una penitència que no s'acaba. Una roda que no gira i un món que no vol fer cap volta. Una persona i un grup de persones, una virtut i un vici, massa poc i massa, una línia i un llibre, una paraula i un enrenou, el silenci i la música que eixorda... el que parla i el que escolta, el que hi és i tot allò que mai no hi serà. No s'ha trencat res que no naixés baldat i no s'arreglarà res que no naixés sortat. Si això és el destí, allò és vespre sense matí. Si això no és res, anau ben errats. Una dedicatòria anònima. Felicitat? Mai en cinc, ni quinze, ni deu.

Antoni Ferrer i Capó

Ens ha arribat el correu

Els professors de l'Institut d'Ensenyament Secundari, de Santa Margalida ens va remetre el següent escrit:

"Els professorat del Centre ha acordat de participar a l'atur d'una hora del dia 6 de novembre que duren a terme els funcionaris i empleats públics d'Ensenyament, Correus i Corporacions locals (a altres sectors de la funció pública l'atur serà els dies 5 i 7 de novembre) com a conseqüència de la proposta del govern de "congelar" el sou dels funcionaris i empleats públics. Si es consuma aquesta "congelació", els funcionaris, des de 1993, haurem perdut més de l'11% del poder adquisitiu.

Nosaltres no som responsables del dèficit públic de l'Estat, nosaltres som treballadors i treballadores que assistim a un progressiu deteriorament de la qualitat de l'ensenyament públic (aquesta Administració no hi creu en el servei "públic" d'educació.

En els pressupostos previstos pel 97, a Educació hi trobarem una disminució de recursos econòmics per a l'ensenyament públic que provocarà i accentuarà problemes tals com: plantilles de professorat insuficients, manca d'especialistes, manca de professorat per fer les substitucions, menys recursos econòmics i materials pel centre, l'alumnat... En definitiva, aquesta Administració detreu recursos de tots els contribuents en benefici de l'ensenyament privat.

A causa de la congelació salarial i de l'atac a l'ensenyament públic els treballadors i treballadores de l'ensenyança hem decidit de donar suport a l'atur del dia 6 de novembre i a les futures mesures que calguin, si el Govern persisteix en aquesta política, com la Vaga de tots els funcionaris i empleats públics del dia 14 de novembre, que es farà a les Illes, Catalunya i Aragó."

L'escrit ve signat, amb el nom, llinatges i DNI de 22 membres del professorat de l'I.E.S. de Santa Margalida.

El problema del Zaire

Benvolgut sr. Director:

Em dirigesc a vostè i als lectors d'aquesta revista pel simple fet de donar-los els molts d'anys, com pertoca en aquestes festes. Però no puc deixar d'esmentar un dels problemes més greus que afecten els nostres veïnats d'Àfrica. Particularment me'n sent culpable i pens que ens hauria de caure la cara de vergonya, com a residents d'aquest planeta, de veure que el govern de l'estat més poderós del món necessita el suport d'altres estats per anar a ajudar i posar remei al conflicte de la zona dels Grans Llacs Africans, mentre que sense que ningú li donàs el seu parer ni li atorgàs cap casta de permís, s'infiltrà amb molta facilitat dins les aigües del Golf Pèrsic, ara fa un parell d'anys.

Duros, duros i més duros és el lema d'aquest govern desvergonyat, davant uns milions de persones que es troben en perill de mort i que necessiten una solució urgent. Ens equivocam quan pensam que són persones primàries, de poca cultura, que passen gust de barallar-se i de matar-se. De tot això no hi ha res a Rwanda ni al Zaire, tampoc maten per motius ètnics, de tribu o raça, entre tutsis i hutus, sinó que és el resultat d'una descolonització, mal feta, mal duita i molts, però molts, interessos econòmics, principalment d'alguns països del primer món, alguns més implicats que no d'altres.

Ells tenen cap, peus, mans, llombrígol i cor, tant com vostè sr. director, o com jo mateix, per això dic, amb una veu ben alta, que hauriem d'estar empegueïts de no tractar-los com a germans i ajudar-los tot d'una. No és d'extranyar que s'ajorni per mes enviant la reunió que havien de tenir per enviar l'ajuda internacional, quan veïem que a la Casa Blanca, a la Moncloa i en particular devers France, hi ha calefacció, flassades i uns bons llençols.

No es tracta de ser o no solidaris, sinó de ser persones, de tenir un poc de sentit comú i de veure la realitat tal com es presenta.

Confiant que la societat arribarà a l'enteniment total d'aquest problema, demanem a aquella gent que és víctima d'aquest fet que ens perdoni per la nostra indiferència i per el nostre fariseïsm.

Molts d'anys i feliç Any Nou.

Matraca

Joan Lluís Monjo i Mascaró

En Joan Lluís, no és certament un margalidà, ni ha nascut ni viu a Santa Margalida, però ha vingut de Tàrbena, un poblet de València on, sens dubte, hi ha molts de descendents de margalidans, en Joan Lluís és llicenciat en filologia catalana, filologia occitana i filologia clàssica (llatí); els seus llinatges ens diuen que ben bé podria ésser un descendent de margalidans i del seu poble i dels qui l'habiten n'hem parlat una bona estona.

-On vàres néixer, Joan Lluís?

-Vaig néixer a Tàrbena encara que no hi visqui regularment, el meu pare és mestre d'escola i per això hem anat donant tombs per aquí i per allà.

-Però tu ets sentit de Tàrbena?

-És clar, si no em sentís de Tàrbena d'on em podria sentir?

-Quina és la teva feina?

-Actualment faig substitucions de català a diferents indrets de Catalunya.

-Quina llengua parlau a Tàrbena?

-Allà parlem un subdialecte del català que es diu tarbener, que està dins del català occidental, empeltat dels mallorquins i eivissencs que vengueren a la península en el segle XVII, sobretot mallorquins. Així com anaren catalans a Mallorca en el segle XIII, els mallorquins anaren al regne de València en el segle XVII. Així com anaren murcians a Oriola i

ara allà es parla castellà en lloc de català o valencià, degut a les migracions s'han donat bastants cataclismes lingüístics.

**...“hi ha molts
llocs a València
on a les sobrassades
els hi diuen
tàrbenes”...**

tics.

- Com és el poble de Tàrbena i quin és l'origen de la seva població?

-Quant a l'origen que estiguin documentats n'hi ha de Santa

Margalida, Pollença, Manacor, Artà, i altres que sols sabem que venen de Mallorques o del Regne de Mallorca, el problema és que l'arxiu parroquial data del 1620 per tant hi troban un buit en els documents. Quant al poble físicament és un poble de muntanya, està prop de la mar, allà és la comarca de la Marina, pel seu acostament a la mar, es troba a uns 650 metres sobre el nivell de la mar, El camp està sembrat d'ametlers, garrovers i oliveres, també arbres fruiters, sobretot cirerers, ara ja no es fa gra. El poble es troba envoltat de muntanyes, menys per un lloc per on es pot veure la mar, Benidorm, Xàvea, podem dir que Tàrbena és la porta de la muntanya.

-Quin és el medi de vida dels habitants?

-Hi ha gent que treballa als pobles turístics de la vora, altre gent continua dedicant-se a l'agricultura que és l'activitat principal.

-Es conserva allà qualque costum que poguem dir que procedeix de Mallorca?

-El que destaca més és el de fer sobrassada, famosa per tot València, hi ha una cançó que diu:

*“Tàrbena tiene la fama/
de cuixots i sobrassades/
de pebreres i virones/
i tomàtigues salades.”*

la sobrassada i sobretot la llangonissa, fins al punt que hi ha molts llocs de València on a les sobrassades lis diuen “tàrbenes”.

-I els trets lingüístics?

-El més xocant és la conservació de l'article salat, els pronoms demostratius amb la forma reforçada, no es diu aquest, es diu aqueix, es diu eixa, l'article personal tal com s'empra ens ha vingut també de Mallorca, també altres paraules mallorquines com “espitar”, “aïdar”, “trespol”, “d'això”, “d'aixona”...

-Hi ha per allà altres pobles de repoblació mallorquina?

-Sí, de repoblació mallorquina és la comarca que nosaltres en deim la Marina Alta i Baixa, l'Alt Comtat, Centaina i la Safor.

-Quins llinatges coneixes que provinguin de Santa Margalida?

-Els que estan documentats i que és segur que provenen de Santa

Margalida són: Calafat i Molines, aquest darrer és el més nombrós i més corrent a Tàrbena. També per allà hi ha topònims que fan referència a llinatges mallorquins per exemple hi ha un lloc que es diu els Tossals d'en Miquel Monjo, també hi ha el llinatge Estelrich, molt nombrós a Santa Margalida.

-Quines festes teniu a Tàrbena?

-La Patrona santa Bàrbara i el patró que és Sant Salvador, també es feia la festa dels fadrins i la de la Mare de Déu del Roser, però ara ja s'han perdut. Per la festa de la Patrona es fa missa i processó i es canten els goigs, en castellà.

-Quins actes es fan per les festes?

-Per exemple, s'enrame-lla la plaça amb arcs de murta, i de palmes i banderetes i coses així, res massa especial.

-La gent de Tàrbena n'és conscient de la seva ascendència mallorquina?

-Sí, i això és una cosa que no ens ha dit ni cap historiador ni etnòleg, és una cosa que ve de família i sempre s'ha mantingut aquest record.

-Se sent orgullosa la gent de la seva ascendència mallorquina?

-Hi ha l'orgull que se sent de ser diferents però es troba mesclat amb un cert complex d'inferioritat davant el forester, hi ha també un cert sentiment de cohesió que no sabem ben bé com es manifesta,

-Bé, tu perquè has vingut a Mallorca?

-He vingut per un congrés que fan a Ciutat

sobre les rondalles de Mn. Alcover i aprofit de fer una comunicació sobre la relació de les rondalles mallorquines i les nostres de Tàrbena que nosaltres en deiem "es cuentus".

-Quina impressió t'ha causat aquesta terra nostra?

-Com que aquesta vegada he vingut a una casa de Pollença, he pogut veure els costums més de prop i he estat en contacte amb la Mallorca autèntica i amb la Mallorca "profunda", així, entre cometes, i a més com que m'han tractat molt bé, per tant m'en vaig content.

-I Santa Margalida?

-M'ha agradat molt, sobretot ara d'hivern que tot és molt verd, l'atra

vegada que vaig venir d'estiu ho vaig trobar tot molt sec i molt pla, molt ample.

-Penses que li semblarà bé a la gent de Tàrbena l'agermanament amb el poble de Santa Margalida?

-Pens que sí, tot és qüestió de provar-ho, a la gent del poble si els presents coses amb les quals se senten identificats els va bé, les coses erudites o massa elevades, que s'en van pels

... "no ens ho ha dit cap historiador, ni cap etnòleg, però sempre s'ha mantingut el record de la nostra descendència mallorquina"...

núvols els agafen més d'enfora, en canvi les coses de la terra i de les arrels sempre arriben al cor de la gent. En principi sembla una bona idea.

-Tu que has estudiat el tema de les rondalles quines diferències o quines similituds hi veus entre les nostres de Mn. Alcover i els contes de Tàrbena?

-Bé, en el tema de les rondalles es fa difícil dir les que són d'un lloc o d'un altre, perquè totes estan escampades per tot. Hi ha algunes diferències lingüístiques, però la temàtica és molt semblant, alguns són exactament iguals, com és el cas de "En Pere beneit", que la meva tia el me contava exactament igual, i n'hi ha d'altres. Aquests contes es transmeten oralment i encara hi ha gent que en conta.

-Quines associacions culturals teniu per Tàrbena?

-Tenim per exemple una associació de belenistes que fan un betlem molt gran, i fan excursions visitant altres betlems i coses així, una associació per a la restauració de l'església, de les mes-

treses de casa, la banda de música que sempre n'hi ha hagut, molt pròpia als pobles valencians.

-Com és la salut de la llengua catalana a la banda d'Alacant?

-Als pobles grans de molta immigració forana, el valencià és quasi marginal, en canvi en algunes comarques la presència del valencià és molt nombrosa. Pel que fa a l'ús de la llengua a Tàrbena es fa missa en castellà, els documents oficials es fan en castellà, a l'escola hi ha línies en valencià. El valencià per allà és més una cosa d'ús oral i casolana.

-I com veus tu el tema de la llengua a Mallorca?

-He vist que es parla molt el català o el mallorquí pels carrers i per les botigues, la meua imperiosa és que per aquí s'usa més que no per allà, com pot ser a Alacant que es parla molt el castellà.

-Vols dir qualche cosa a la gent de Santa Margalida?

-Que allà hi ha un poble que encara recorda els seus orígens de Mallorca, encara que no saben molt bé el que significa però que n'estàn orgullosos. Crec que la gent desitja que l'agermanament entre els nostre pobles sigui una cosa positiva.

Voldríem, per acabar, que t'enduguéssis de cap a Tàrbena el nostre reconeixament i la nostra simpatia, de part de la nostra revista, de l'Obra Cultural Balear i de bona part del poble de Santa Margalida i ho fessis arribar a la vostra gent.

PINSAMA S.L.

*PINTURES EN GENERAL
*GOTELET
*PICAT
*REVESTIMENTS
(Interiors Façanes)
*DECORACIÓ D'INTERIORS
*LACATS
*VERNISSATS EN GENERAL

C/. Indústria, 2
Tel. 52 30 52 - Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGALIDA

Dra. Magdalena Bennasar Mojer
TOCOLOGIA - GINECOLOGIA

CLINICA PLANAS, S.A.
C/. Menorca, 3
Tels. 73 03 45/46 - 73 88 43/44
07011 PALMA DE MALLORCA

C/. Fadrins, 28 - 1.º
Tel. 86 20 92
07420 SA POBLA

FUSTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
Sta. Margalida

Bar

Ca's Sigaló

Miquel Ordinas, 4 - tel. 52 34 33
Santa Margalida

Ctra. Vella de Bunyola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

PANADERIA - BOLLERIA

GERARDO RODRIGUEZ CACENAVE

C/. SATURN, 5 - Tel. 52 35 16 - STA MARGALIDA

DISTRIBUCIÓ PAPERERIA
MATERIAL ESCOLAR I D'ESCRITORI
REGAL INFORMAL
ARTICLES DE NADAL I CARNAVAL

ALMACENES
Galmés, s.a.

C/. Miquel Ordinas, s/n.
Tel. 52 31 33 - Fax 52 36 18
SANTA MARGALIDA

*Puertas, persianas, vidrieras y falsos
techos en madera y PVC

*Pasamanos, muebles a medida y
carpintería en general.

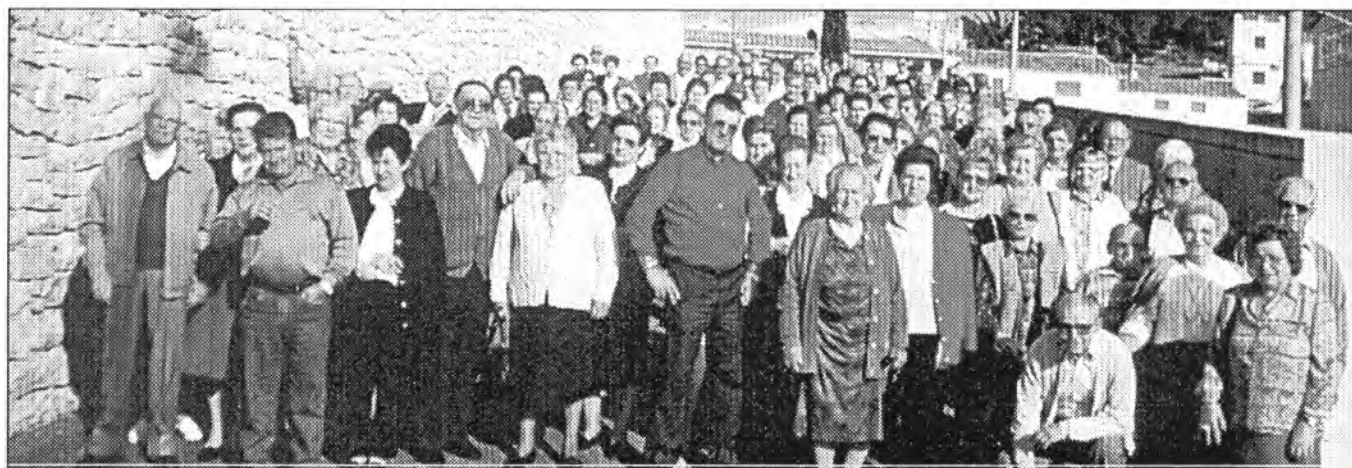
*Muebles de cocina, baño, hogar y
complementos decoración.

*Proyectos interiorismo

Carpintería Mecánica
C/. Miquel Ordinas, 25
Exposición y venta Muebles
Miquel Ordinas, 31 - 33
Tel./Fax 52 31 45
07450 SANTA MARGALIDA

Gent Major

Associació de la 3ª Edat "Santa Margalida"

Activitats de l'associació "Santa Margalida" durant els mesos d'octubre i novembre:

Octubre, 13: Celebració del 13è aniversari de la seva fundació.

Octubre, 19: Excursió a Calvià i les seves platges.

Octubre, 21: Bunyolada de les Verges.

Novembre, 01: Començament del curset de gimnàstica.

Novembre, 09: Excursió al Nord de Mallorca.

Novembre, 09: Ball d'aferrat a la Llar del Padrins.

Novembre, 23: Excursió a Santa Maria i Lluc.

Aprofitant aquesta avinentesa i amb motiu de les festes de

Nadal i Cap d'Any, la junta directiva d'aquesta associació, vol desitjar a les autoritats, persones majors i demés habitants del nostre terme municipal, unes bones festes.

Que molts d'anys per a tots!!

La junta directiva.

Activitats de l'associació "Hero"

Dia 6 de novembre va tenir lloc una gran trobada de gent major, organitzada i patrocinada per l'Ajuntament de Santa Margalida, on hi prengueren part les quatre associacions del nostre terme municipal. S'ompliren 7 autocars i es va visitar Valldemossa i els seus voltants. El dinar i el ball se celebraren a les Cases de Sa Font Seca. Volem donar les gràcies a l'Àrea de Cultura i als serveis socials de l'Ajuntament.

El dia 22 de novembre excursió a Bunyola i berenar a la fàbrica del "Palo Tunel". Seguidament cap a Esporles, Banyalbufar, Estellencs, Es Grau, Andratx, Sa Racó, Sant Telm, passant per Santa Ponsa, Palma, S'Arenal fins a la urbanització "Las Palmeras", on dinàrem al restaurant "Montebel-lo".

Patrocinat per la Banca March i organitzat per la pròpia associació, visitàrem, el dia 3 de novembre, el Castell de Bellver, la Fira Balear, seguint l'excursió fins el Port d'Andratx. El dinar va esser al restaurant Can Barea de Son Ferrer.

Per gentilesa del Canal 4 de televisió, un nombrós grup de l'associació "Hero" fou el protagonista d'un programa anomenat "Joves d'Hair" que es va emetre els dies 3, 5 i 8. Agraïm ben cordialment les persones que han fet possible aquesta experiència.

El grup de gimnàstica de l'associació "Hero", va assistir al sopar nadalenc de "Gent Gran" al restaurant de Binicomprat.

El dia 22 de desembre se celebra l'Assemblea ordinària de l'associació, a les 12'00 hores missa pels socis difunts, a continuació l'assemblea, dinar, ball i entrega de carnets als socis nous. Tot serà de franc. A l'assemblea es va elegir la directiva de l'associació quedant de la següent manera:

President: Mateu Martí Nadal; Vicepresident: Antoni Ferragut Roig; Tresorer: Miquel Molinas Mas;

Vicetresorer: Antoni Borràs Gayà; Secretari: Ricardo Quesada Turpin; Vocals: Josefa Dalmau Matarradona, Àngela Ordinas Sitjar i Mateu Ferrer Estelrich.

M.M.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Novetats

"Un infierno en el jardín" .-Sánchez Ostiz, Miguel. Editorial Anagrama.

"Fonamentació de la metafísica" .-Kant Immanuel. Edicions 62.

"La habitación de arriba" .-Reiss Johamar. Espasa Calpe.

"Corona poètica a Sebastià Gili i Vives" .-Gràfiques SIBA, 1996.

"Gloses. Guillem Crespí i Coll (es Panderer)" .-Obra Cultural Balear, Santa Margalida, 1996.

"Atles de les Illes Balears" .-Govern Balear, Conselleria de Cultura i Esports.

"Arbres i arbusts de les Balears, boscos i garrigues" .-Rita Juan i Carulla Jordi. Eds Ferran Sintès.

"Entre la vida i els llibres" .-Estelrich, Joan. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

"Geografia Universal" (10 volums) .-Editorial 92, S.A.

"Deserts" .-Peyró, Josep Pere. Col.lecció Tapís, 4. Palma 1996.

"Reflexiones sobre educación musical: historia del pensamiento filosófico musical" .-Tur Mayans, Pio. Universitat de Barcelona.

"Poesia" .-Pons Arerui, Garcés. Edicions 62 i "La Caixa".

"Cartes d'amor" .-Calders, Pere. Edicions 62.

"Poemes a Nai" .-Riera, Miquel Àngel. Producció Swingmedia.

"El meu segon ofici: estudis de llengua i literatura llatines" .-Dolç, Miquel. Govern Balear, Conselleria de Cultura i Esports.

Horari:

Dimarts i dijous, dematí: de 09'00 a 13'00 hores.

De dilluns a divendres: de 16'30 a 19'30 hores.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Talment com sona

Per: Pep Ramon Tauler

The Doors Are Open (3ª Part)

L'any 1966, any en que The Doors va aparèixer a l'escena musical, el boom discogràfic arribava al màxim. Primer hi va haver el fenomen Elvís, però quan The Beatles i després els Rolling Stones varen arribar a Estats Units col·locant-se en el primer lloc de les llistes, les noves companyies començaren a mostrar-se més atentes a les noves tendències musicals.

A Califòrnia l'anomenat West Coast Sound posava música a la revolució hippy. Des de L. A. San Francisco s'ensumava l'apologia de l'amor i la llibertat: The Mama's & The Papa's, Byrds, Grateful Dead, Jerry Garcia i la seva comuna, Jefferson Airplane, Frank Zappa i els seus Mothers of Invention.

The Doors es formen l'any 1965 a partir d'un encontre entre Jim Morrison i Ray Manzarek a la platja de Venice, a prop de L.A. Venice era llavors l'atractiu beat, un paradís hippies i bohemis i en Morrison s'hi trobava com a casa seva. Ray Manzarek

diu: "Llavors va cantar Moonlight Drive, i quan vaig sentir aquelles primeres quatre línies vaig dir: Aquestes són les millors lletres que he sentit mai per a un tema de rook 'n' roll!"

Mentres ell cantava jo podia sentir els canvis d'acords i de ritmes - els meus dits es començaren a moure. Li vaig demanar si en tenia mes, i em contestà: Sí, en tenc moltes, i en va cantar

dor nom provenia d'algun poema d'en William Blake: "Quan les portes de la percepció s'obriran, l'home veurà les coses com són en realitat, infinites."

Les portes, a Ray li va pareixer un nom perfecte.

John Desmore va néixer a Santa Mònica l'any 1945 i als seus vint anys ja tenia una àmplia experiència musical. Quan Manzarek li va parlar de The Doors, Desmore va acceptar amb un "per què no?" i es va unir al grup.

Necessitaven una guitarra i quan John Desmore li va proposar a Robbie Krieger unir-se a The Doors, va abandonar els seus estudis a l'UCLA i es va unir tot d'una.

La desaparició de Jim Morrison va significar la fi del protagonisme de The Doors en la música del seu temps. Enrera quedaven sis anys del lloc més perillós, el lloc d'atentar contra les regles del lloc, un senzill rersum del misteriós procés de "l'esser".

"Si soc poeta o actor, no és per escriure o declamar poesies, sinó per viuir-les".

Antonin Artud

dues o tres. Jo li vaig dir: Mira, tio, aquestes són les millors cançons de rook que he sentit, i això que estic dins la música des dels set anys. Per què no feim qualche cosa amb això? Formarem un grup de rook."

Es dirien The Doors. El suggerir-

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

Fets, anècdotes i tradicions

Per: Antoni Mas

Bernadet Riutord, el "Nin Bonjesús"

En les societats tradicionals, la mallorquina entre elles, era molt freqüent el recurs a fórmules de curament de les malalties que, d'acord amb la perspectiva actual, podríem qualificar de "miraculoses" o que almanco eren ben lluny dels usos i mètodes de la medicina oficial. Aqueixes societats coneixien bé, per exemple, els efectes medicinals d'un bon esplet d'herbes i d'altres vegetals, o de quina manera els recursos de què disposaven podien ésser emprats amb finalitats curatives. No hem de pensar, però, que no recorreguessen als metges i cirurgians: en els segles XVI i XVII la universitat (municipi) de Santa Margalida en llogava periòdicament perquè exercissin la seva feina a la Vila. Tanmateix, només hi solien recórrer per a la curació d'aquelles malalties que els remeis populars no aconseguien pal·liar i per al tractament de ferides i fractures. Aqueix fet s'explica en bona part per les limitacions de la medicina d'un temps, que feia que sovintejassen els diagnòstics erronis, i perquè s'adoptaven els mateixos tractaments i teràpies per a moltes de malalties, i, de més a més, sense efectes significatius. Una de les teràpies més comunes solia consistir en què el cirurgià, que aplicava el que prescrivía el metge, practicàs al malat talls a les articulacions, dits sangries, o que li col·locàs sangoneres a determinades parts del cos, ja que se considerava que moltes de malalties eren causades per un excés de sang. L'anterior, i l'escàs èxit que devien tenir aqueixos mètodes, feia que molta de gent, si l'estat del malalt semblava greu o no se'n coneixien remeis, també recorregués a bruixes i brui-

xots, a persones amb anomenada de curar segons quins mals, a les pregàries religioses, o, moltes de vegades, a suposades formes de curació que eren un batibull d'una cosa i l'altra. En poques paraules, el mateix que succeeix actualment, quan els metges diven que amb els seus sabers no poden fer res pus o la curació es preveu llarga i difícil. ¿Qui és que no ha sentit parlar -o no n'ha fet servir les arts, siguen certes o no- de la gent que lleva fics i bonys, que cura algun o tots els mals -de pell, d'esquena i d'ossos...-, amb ritus, pregàries, cadenetes, o només amb la saliva dels Paus i Paules nats el dia de Sant Pau? Tot plegat feia -i fa- que si es difonia l'anomenada de curador d'una persona, compareguessen a caseva un raigroï de malalts, tots amb l'esperança de trobar una curació o d'alleugerir el seu patiment. Això, de vegades fora pagar, però ben sovint a canvi de doblers o de "resents" de tota casta. Si la persona semblava tenir un cert èxit, la seva fama s'estenia arreu arreu de la Vila, pels pobles de veïnat, i, com succeï en el cas motiu d'aquestes retxes, per tota Mallorca. Aqueixes pràctiques, però, ensopegaven (i ensopeguen) amb l'oposició de la medicina oficial -que ho considerava una intromissió- i de les autoritats, que endarrer d'aqueixes pràctiques només hi veien un negoci, però a cost i despeses dels malalts i dels seus familiars.

Això és poc més o manco el que se va extreure a la Vila l'any 1890, quan, tal com consta a la secció de correspondència de l'Arxiu Municipal, a un nin de la Vila de devers nou anys, en Bernat Riutord, li començaren a atribuir cura-

cions miraculoses. Tant la importància de les suposades curacions d'en Bernadet -s'afirmava que curava tots els mals-, com el fet que se tractàs d'un infant, degueren contribuir a estendre la seva fama, que va arribar a ésser, fins i tot, de santedat. Això, fins el punt d'ésser identificat, en major o menor mesura, amb Jesucrist, ja que en Bernadet era conegut a la Vila com "en Bernadet", el "nin que cura", però fora de la Vila com el "Nin Bonjesús" ("Niño Dios" en l'original en foraster).

Parlant amb gent d'edat, l'únic que em varen saber dir era que en Bernadet era un al·loteu, xarec de fesomia, que estava a devers Cambrijo, i que la gent deia que curava i també que feia miracles. Segons els vells, en Bernadet sabia quina malaltia tenia una persona fora haver-la ni vista i que, només amb les mans, curava tota casta de malalties. N'hi havia però, que això no ho creien gaire per no dir gens, i que se'n reien d'en Bernadet, i de com un al·lot tan xarec podia curar negú. D'en Bernadet poca cosa més es sap, només que va morir relativament jove i que encara hi deu haver persones vives que en Bernadet va curar parents seus.

La primera notícia que en tenim és del 28 de març del 1890, quan el subdelegat de Medicina del Partit d'Inca, en Sebastià Borràs, escrivia al batle de la Vila, en Damià Perelló i Alòs, dient-li que havia "tenido noticia por varios vecinos de esta población, de que en ese pueblo vive un muchacho de unos nueve años, conocido como Bernadito, que se dedica al ejercicio de la medicina por virtud milagrosa, con gran escarnio y desprestigio de nuestra autoridad y de las leyes del reino", pel que demanava al batle que aturàs aqueixes pràctiques i

que imposàs les multes pertinents als tutors d'en Bernadet. L'assumpte devia haver pres molt de rebumbori ferm, fins el punt d'aparèixer en la premsa de l'època, cosa que explica que, el mateix dia, el Govern Civil de Balears enviàs una carta al Batle en què li retreia que no hagués fet res per posar fi a la situació, que considerava una estafa als malats, a més de recordar al batle les responsabilitats en les quals havia incorregut i d'ordenar-li que hi posàs remei:

"con la mayor sorpresa y el más profundo disgusto este Gobierno ha tenido conocimiento por la prensa y por noticias particulares de que desde hace varios días está siendo teatro esa localidad de escenas que rechaza el progreso de los tiempos y que sólo pueden explicarse por la ignorancia de gentes siempre dispuestas a acoger con facilidad todo lo que tiene carácter maravilloso, como sucede en el caso presente con la farsa que se está representando en ese pueblo, haciendo creer los embaucadores en la santidad de un niño a quien se le supone con poder milagroso para curar por inspiración divina todas las enfermedades que afligen a la humanidad.

Este Gobierno encuentra altamente censurable la conducta de V. al tolerar o permitir, no solamente la estafa que se está cometiendo con los pobres enfermos que, faltos de la necesaria cultura, creen posible la curación de sus dolencias por semejantes medios, sino también el que se falte a la ley de un modo tan abierto, pues no puede V. ignorar que únicamente los médicos a quienes abonan sus estudios y sus títulos de suficiencia, son los que pueden ejercer la ciencia de curar, sin que sea lícito a ninguna otra persona agena [sic] a la profesión dedicarse bajo cualquier pretexto que sea a dicho ejercicio.

El caso origen de la presente comunicación no puede pues tener otro objeto que un lucro personal por medio del engaño y la estafa, y que para llevar a cabo aquel se ha elegido como instrumento a un ser irresponsable como lo es ese niño a quien el vulgo le ha dado en llamar "Niño Dios".

Sin perjuicio de exigir a V. las responsabilidades a que se ha hecho acreedor por su incuria en no impedir oportunamente que la ficción de que se trata tuviese la trascendencia que por lo visto ha llegado a alcanzar, así como por no haber dado a mi autoridad conocimiento de los hechos, urge que a todo trance y adoptando las medidas de prudencia y persuasión que se han hecho necesarias, haga comprender su erro a los que tienen la desgracia de esperar su curación por medios sobrenaturales y que no concibe la razón humana; al mismo tiempo considero indispensable que, usando de la mayor actividad, procure averiguar quienes son los autores de tan escandalosa superchería con el fin que sean entregados a los tribunales, a quienes doy conocimiento del asunto para los fines que procedan en justicia, esperando de todos modos que hará V. cesar el indigno espectáculo que ofrece esa localidad y ha cundido a otras poblaciones de la isla. (...)"

El batle, dia 30 de març, va respondre que "en vista de la comunicación de V.S., fecha 28 del actual, referente al improvisado curandero conocido vulgarmente entre nosotros como el niño que cura y por la gente de afuera y periódicos con el del niño-Dios he de decirle a V.S. que deploro altamente la ignorancia de que se hallan poseidos, no sólo las personas que constituyen el vulgo, sino también otras de clase más elevada y de carrera que en estos últimos días han caído sobre este pueblo, de todos los ámbitos de la Isla, en busca de la salud que han creído podía darles de una manera maravillosa un muchacho de nueve años, sin

instrucción ni otras cualidades que pudieran atraer la atención pública.

Cumpliendo con lo que V.S. ordena, he dado las órdenes más severas para que cese inmediatamente el espectáculo tan poco edificante, que de algunos días a esta parte están dando los forasteros, acudiendo en tropel en busca de una curación milagrosa, ya que ningún vecino de este pueblo cree en tales supercherías, si se exceptúan unos pocos, que creen de su conveniencia contiene semejante estado de cosas.(...)"

En poques paraules, el batle sospitava que darra les presumptes curacions d'en Bernadet hi havia gent gran interessada en embutxacar-se els doblers que pagassen els malats, i que se n'aprofitaven d'aqueix infant amb aquesta finalitat. L'Ajuntament, segons explicava, esperava a tenir-ne prou proves com per poder intervenir:

"A fin de patentizar la complicidad de algunas personas que presumo utilizaban este niño como instrumento de explotación y también por serme difícil comprobar ciertos hechos que llegaban a mi noticia, acaecidos en el domicilio del niño Bernardo Riutort, situado fuera de la población, no me había apresurado a tomar medidas prohibitivas para que cayera todo el rigor de la ley, sobre dichas personas, una vez comprobada su culpabilidad.

Tales motivos y sobretodo el que repito de no haber tenido importancia en esta villa el asunto milagroso, hasta hace unos quince días, que la gran afluencia de forasteros empezó a llamar la atención pública y por lo tanto la de mi autoridad me hacían suspender la comunicación de V.S., a fin de darle cuenta más tarde de que los explotadores que a mi juicio se hallan en la sombra estaban descubiertos, pudiendo pasar a los tribunales de justicia el oportuno tanto de culpas sobre personas de responsabilidad legal, cosa que a mi parecer se hace difícil,

por tratarse de un niño de 9 años huérfano de padre y cuya madre es muy pobre, sorda, sin instrucción alguna y de escaso desarrollo intelectual."

Pel que sembla, el batle va complir les ordres del Govern Civil, i va prohibir que en Bernadet continuàs rebent els malalts, i va fer que la Guàrdia Civil vigilàs caseva perquè no s'hi s'aturassen grups de gent, ni tampoc carros, que segurament hi devien dur malalts. El remei, però, va ésser pitjor que no la malaltia: en Bernadet fou portat d'un poble a l'altre perquè "curàs" els malalts, i, fins i tot, a Ciutat, on varen estar a punt de produir-se incidents, tal com va recollir la premsa. Això va motivar que el 21 d'abril el Govern Civil enviàs altra volta una carta al batle de la Vila demanant-li explicacions. La resposta del batle, també de dia 21, va ésser la següent:

"Con sentimiento acabo de enterarme de la comunicación de V.I. del 21 de los corrientes en la cual se sirve exigirme una responsabilidad en el asunto de los supuestos milagros verificados por este niño llamado Bernardo Riutord o Niño Dios, responsabilidad que a mi juicio no me corresponde por varias razones que voy a tener el honor de exponer a V.S.:

En primer término repetiré lo que ya le tengo manifestado en oficio de 30 de marzo último cumpliendo lo que V.S. tuvo ha [sic] bien prevenirme, en el suyo del mismo mes, que tomé la disposición que juzgué oportuna para impedir continuara la farsa de las curaciones milagrosas y fueron llamar al referido niño y a su madre prohibiéndole terminantemente ejerciere su reprobada industria y amonestádoles que serían tratados con todo rigor en caso de desobediencia.

Al mismo tiempo previne al Comandante de la Guardia Civil de este Puesto vigilara los alrededores de la casa habitación de los susodi-

chos, no permitiendo grupos de gente, ni paradas de carruages que obstrujeran la vía pública. Así se hizo y desde entonces cesó la concurrencia, pero las personas que sospecho se hallan interesadas en continuar las supuestas curaciones milagrosas tomaron otro rumbo y bajo pretexto de que la autoridad local no permitía que curase han hecho pasear el niño de un pueblo a otro llamado por los enfermos, y según he visto en los periódicos y V.S. tal vez estará [sic] enterado ha sido llevado a esa misma capital [Palma] donde su permanencia ha estado a punto de causar un conflicto.

No se ocultará a usted que mi autoridad no alcanza a impedir [sic] que el referido niño salga o entre en esta población ni mucho menos a que ejerza su industria en los demás pueblos de la Isla, incluso en la Capital.

A pesar de esta consideración he resuelto a llamarle juntamente con su madre, refiriéndoles mis mandatos y amenazas de ponerlos en la prisión caso de reincidir.

Llamo la atención de V.S. para decirle que la parte Judicial de este asunto se halla terminado en este juzgado y en poder del Juez de instrucción el expediente que se ha formado, lo que a mi juicio limita en modo notable mi directa intervención en este asunto" (...).

Aquesta és la darra referència escrita que he pogut trobar d'en Bernadet Riutort i de les seves activitats "curadores". És ben possible que les autoritats aconseguissin donar fi al negoci que, segons les paraules del batle i del governador, havien compost darrera la inocència d'un infant. Si en Bernadet tenia de bon dir de veres poders curatius, només ho saben els que ho veren i ho experimentaren. I a mi, com que no hi era ni tampoc ho vaig experimentar, m'hauré de permetre que almanco en dubti.

Obra Cultural Balear

Entrega del premi "Joan Mascaró i Fornés"

El divendres dia 13 de desembre, la nostra delegació va fer entrega, per tercer any consecutiu, del premi "Joan Mascaró i Fornés". Podríem dir que aquest premi ha assolit ja la seva majoria d'edat, que ha arribat a una consolidació desitjada des del moment en que el vàrem instituir; malgrat pot ser s'hagim de revisar alguns aspectes del lliurament de cara a futures edicions.

L'acte d'entrega es va fer en el transcurs d'un sopar al qual hi assistiren més d'un centenar de persones, tenint com a convidats d'excepció, un membre de la directiva de l'Obra Cultural Balear a nivell de tot Mallorca, Sebastià Frau i la seva esposa i el batle de Santa Margalida, Miquel Cifre, soci a la vegada de la nostra delegació.

En aquesta ocasió l'entitat guardonada ha estat la Banda Municipal de Música de Santa Margalida, i en representació seva va rebre el premi el director Jordi Rosselló, nou anys ja al front de la nostra banda, en presència de la pràctica majoria dels seus components.

L'acte en si va resultar prou lluit, els parlaments ajustats i curts, cosa que sempre és d'agrair i la cordialitat i el bon humor hi fóren present al llarg de la vetlada. Però en tot el que envoltava la concessió d'enguany hi havia un rerafons estrany i incompreensible sobre el qual voldríem fer unes precisions que per altra banda ens costa molt haver de fer, però que consideram necessàries per preservar el bon nom de la delegació margalidana de l'Obra Cultural Balear:

A alguns dels membres de la directiva que regeix l'associació que dona suport a la banda, sembla que no els va caure bé la concessió del premi, vos asseguram que en voldríem saber el motiu, aleshores semblarem malestar entre alguns membres de la banda que es feren solidaris de la seva actitud, cosa per altra banda comprensible. Com a conseqüència de tot això, llançaren una sèrie d'acusacions sense base ni fonament i que no reflexaven de cap manera la veritat, digueren que l'Obra Cultural exigia als músics que

haviem de intervenir musicalment a l'acte de l'entrega, cosa que és totalment inexacta; digueren que trobaven car el preu del sopar i que havent-ho manifestat, nosaltres els diguerem que no hi podíem fer res, idò bé, cap membre de la directiva va plantejar mai aquest tema als directius de l'Obra; algú va dir que els donàvem el premi perquè tocaven La Balanguera -sense comentar-; ens acusaren de voler fer negoci amb l'organització de l'acte de l'entrega del premi, això sí que és ver, férem negoci, un mal negoci, l'organització ens va costar un total de 50.000 pessetes tirant per baix, que intentàrem repercutir de qualque manera en el preu, als socis i als no socis, pràctica comú en els actes que organitzen altres associacions de migrants recursos com és la nostra, la pròpia banda de música la primera. No entenem, ho repetim, l'actitud d'aquestes persones que, en cap moment, ens manifestaren obertament les seves discrepàncies, i no admitim de cap manera la seva intromissió en els nostres assumptes tota vegada que cap de les persones discrepants és soci de l'Obra Cultural. Alguns de nosaltres sí que discrepam i ho podem fer per la nostra condició de socis de la Banda de Música, de la manera de conduir la banda de música per part de la seva directiva; qualque dia ho farem però serà públicament, amb la cara destapada i amb arguments.

Només volem afegir que ens havíem plantejat l'anul·lació del sopar i del premi, si no ho ferem va esser en atenció a una gent que ha fet una feina durant nou anys i que es sentiren satisfets de la nostra modesta distinció, i per la mediació d'algunes persones que ens feren mudar d'idea.

Al sopar de l'entrega del premi "Joan Mascaró i Fornés" en Joan Cladera va llegir uns inspirats versos que reproduïm:

L'Orgull margalidà
El meu poble està arrelat
dins la terra mallorquina,
plena de flors sense espina
i jo el seu enamorat.
De damut l'esquenadà,
admir les teves meravelles,
de bnit contempl les estrelles,
de dia la verdor del blat
i en el record de la infància
a l'estiu
una gerra d'aigua fresca en el gerrer,
també l'espiga quan grana;
a l'hivern
la neu margalidana
que és la flor de l'ametler.
Margalidans! cada dia hem de lluitar
per fer la Vila millor,
des de l'aua a la tardor
amb orgull margalidà.
Anem amb l'orgull ben alt,
no bAixeu el cap, germans,
vos trobeu on vos trobeu
digau fort: som margalidans!
Quan la melanconia i la desanimació
ens envolta,
quan el destí misteriós
ens tanca la porta,
quan el futur boirós
ens fuig de les mans,
enceñeu l'orgull
cridant fort: som margalidans!
Escoltau-me paisans,
oríemtem bé la vida,
hem de viure amb harmonia
els mallorquins, uns i germans,
però part damunt de tot
siguem primer margalidans.
Tenc un orgull que m'abrassa:
pertanyer an aquesta terra,
totes les terres són dignes
però la nostra se passa.
I en aquesta terra està el meu poble:
Santa Margalida, poble meu margalidà,
amunt la nostra bandera,
hem de ser fermes, no hem de titubejar,
sense fer ni envant ni enrera
ben alta l'hem de servir.
Guardau bé, com un tresor,
que no hem de deixar escapar,
l'essència del nostre ser
que és l'orgull margalidà.
Margalidans: a tots vos faig una crida
i amb argull l'heu d'escollar:
vos trobeu on vos trobeu
cridau fort, no renegueu:
Visca Santa Margalida!!

Joan Cladera i Moragues

Que Santa Cecília ens conservi la Banda

Ara fa, més o manco, sis anys que vaig escriure un article en aquestes mateixes pàgines sota el títol "En clau de sol", amb motiu de la participació de la que aleshores era la novella banda de música de Santa Margalida, a la "Trobada de bandes de música de Mallorca" celebrada a Pollença, amb poc més d'un any de rodatge la nostra banda es presentava, diguem-ne en societat, hi ho feia, com va anunciar el presentador de l'acte "integrada per 61 mestres i dirigida per Jordi Rosselló". Aleshores els components de la banda eren, quasi tots, joves i joves que anaven dels 12 als 20 anys.

Reproduiré un trocet d'aquell article que em sembla significatiu: "Aquest cronista i un bon grapat de margalidans que havíem acudit a la cita, esperàvem espectants el moment de poder aplaudir la nostra banda, perventura la més novella de totes aquelles que ens delitaven amb les seves notes. Una dona de devers d'una seixantena d'anys -sembla que

de Porreres- es mostrava desitjosa de saber "quina casta de banda serà la que haurà fet en Jordi devers Santa Margalida?".

Si gran devé ésser la sorpresa d'aquella dona després de l'actuació de la nostra banda, imaginau la que s'enduria si de cas hagués escoltat el concert que la banda de música, que han fet en Jordi i els joves margalidans, va oferir el diumenge dia 24 de novembre al poble de Santa Margalida. No som un entès en música, però pens que som capaç de distingir una bona banda d'una "xaranga", i, sobretot sé el que m'agrada i el que no em satisfà i, vertaderament, puc dir que la Banda de Música de Santa Margalida està entre les millors de Mallorca, sense por d'equivocar-me. Per a mi al concert de la festa de Santa Cecília no se li podia demanar res més, bé, sí, li podriem haver demanat que els margalidans acudissin amb una assistència més nombrosa a l'esmentat concert, la veritat és que no es pot comprendre molt bé com el poble de Santa Margalida no se sent més orgullós de la seva banda i li demostra el seu recolzament, però, ells s'ho varen perdre.

Per reconèixer els seus mèrits, la delegació de l'Obra Cultural Balear a la Vila, ha volgut enguany donar-li el premi "Joan Mascaró i Fornés", que, com sabeu pretén que sigui un reconeixement a les entitats o les persones que han fet feina per a la nostra Vila, d'una manera constant i quasi bé desinteressada, per tal de contribuir al nostre desenvolupament com a poble en el terreny ciutadà, cultural, històric, social... Sabem que no guarda proporció la modèstia del premi amb la importància dels mèrits però pensam que el que compta és la intenció i la disposició amb la que l'Obra Cultural atorga aquest premi.

Torn, per acabar, al títol d'aquest article, que això, aquesta aventura amb progressió constant que és la banda de música de Santa Margalida, amb quasi 10 anys de durada, que santa Cecília ens la conservi per molts d'anys i que tots ho vegem i que la defensi dels seus enemics i dels mals gestors que amb les seves actuacions li poden arribar a fer un mal irremparable.

Rafel Bordoy

La imatge i la paraula

Dibuix: Antonia Calafat

Jordi Rosselló

La il·lusió és com una petita estrella que brilla a la punta de la seva batuta. Porta un seguit de melodies en el pentagrama del seu cor. Ha donat a la joventut de Santa Margalida pautes per a la expressió musical. I a la nostra Vila, l'orgull i la satisfacció de veure com la Banda de Música de Santa Margalida, posa un contrapunt d'alegria a les nostres festes i als nostres carrers.

HERTORRES, S.L.
CONSTRUCCIONS

C/. Lluna, 2
07450 STA. MARGALIDA

Tels. 52 31 03
52 32 89
52 30 36

Magatzem
distribuidor a
Balears

Conserves de Peix, Vegetal i Peix Salat

Especialitats:

Anxoves del Cantàbric "El Velero" i "Rezumar"
Bacallà importació d'Islàndia

C/. Joan Muntaner Bujosa, 29 C

Tel/Fax 73 38 44

Ciutat de Mallorca

BAR

Ca'n Maco

Pl. Abeurador, 5 - Tel. 52 32 23

Miquel Estelrich Vanrell
Francisca Carreras Fiol

PROFESSORS DE BALL DE SALÓ
DE SANTA MARGALIDA

Tels.: 52 32 48 / 85 14 93 / 52 34 27

AUTOS MoREY Rosello

ESTE MES TODO INCLUIDO POR

1.952.000 Ptas

FIAT BRAVA SX 5 PUERTAS, MEJOR COCHE DEL AÑO EN EUROPA

- AIRE ACONDICIONADO
- MOTOR 1.4 MULTIVALVULAS
- FRONTAL CON RADIOCASSETTE INCORPORADO
- ASIENTO Y VOLANTE REGULABLES EN ALTURA
- CIERRE CENTRALIZADO
- ELEVACIONES ELECTRICAS

Válido para unidades en stock. Incluye coche, impuestos y promoción.

SANTA MARGALIDA
C/. Industria, 1 Tel. 52 36 70

Òptica Santa Margalida

Passeig d'es Povàs, 25
Tel. 52 39 22
07450 SANTA MARGALIDA

Òptica Ca'n Picafort

Passeig Colón, 92
Tel. 85 15 36
07458 CA'N PICAFORT

AUTOESCOLA SANTA MARGALIDA

C/. Joan Monjo March, 38
07450 STA. MARGALIDA

Telf.: 52 34 98
85 14 82

Taula rodona: "La llengua a l'escola"

El dia 14 de novembre es va celebrar a la Casa de Cultura de la Vila una taula rodona sobre el tema: la llengua a l'escola, l'acte estava organitzat, conjuntament, per l'APA del Col·legi Elionor Bosch i per la delegació de l'Obra Cultural Balear. Hi prengueren part un representant del MEC, Felip Munar, el secretari general de l'STEI Pere Polo i el director del col·legi de Maria de la Salut, Magí Ferriol, estava també a la taula el president de l'APA Pere Galmés, i el que signa aquest escrit, com a moderador.

Caldria fer una sèrie de valoracions de l'esmentada taula rodona des del nostre particular punt de vista que, evidentment, podem esser rebatusos o qüestionades per qui no hi estigui d'acord:

-En primer lloc, quant a l'assistència hem de dir que va esser d'unes 30 persones, assistència prou escassa si tenim en compte la quantitat de pares dels alumnes del col·legi i de l'institut als quals afectava, i ben de prop, el tema que es tractava.

-Després ens va cridar l'atenció la nul·la participació i la no assistència dels professors del col·legi, part importantíssima del problema que està al carrer en el nostre poble, malgrat els esforços d'algunes persones per ignorar-lo.

Del que allà es va debatre en podem extreure algunes conclusions: el problema de la llengua a l'escola, pel que fa a Santa Margalida, és més semblant al d'alguns col·legis de Palma o de certes localitats costaneres amb un fort contingent d'inmigrants, però no massa freqüent a la part

forana de Mallorca. Pobles com el proper de Maria de la Salut no presenta problemes en aquest sentit.

Hi va haver una crítica a l'administració per no propiciar ni incentivar els professors a l'hora de fer el reciclatge i de no catalogar les places dels professors a la nostra comunitat com a bilingües. Aquí s'hi podria afegir, segons el nostre parer, una manca d'interès per part dels professors, en el cas de Santa Margalida, manifestada amb la seva absència.

Alguns pares expressaren, com en altres ocasions, la seva preocupació per l'aprenentatge de la llengua castellana, preocupació que no és fa palesa a l'hora de l'aprenentatge de la nostra llengua.

És va poder detectar una manca d'informació de les APA's i dels pares en general, en els temes que afecten l'ensenyament dels seus fills, es va demanar una major implicació de les APA's i Consell Escolar en el tema educatiu i una major preocupació per ser informats adequadament.

Estam convençuts que una bona informació dels pares, una preocupació dels professors, un allunyament de positures roqueres, de prejudicis quasi per tot ja superats, un esforç per part de les administracions, inclosa la municipal, i un bon enteniment de totes les instàncies que intervenen en l'educació del nins i joves i una decidida voluntat de defensar allò que és propi de la nostra cultura i de la nostra identitat, aniria en benefici dels nostres fills i, conseqüentment, del nostre poble.

R. Bordoy

Projecte lingüístic del Col·legi Públic Elionor Bosch

El projecte lingüístic del Centre, signat pel Consell Escolar diu, entre d'altres coses:

"Introducció

El punt de partida, pel que fa a l'actuació del centre en matèria de lingüística, és l'objectiu de garantir el domini oral i escrit, per part de l'alumnat, de les dues llengües oficials del territori: el català i el castellà. Consideram que aquest objectiu és la millor garantia per a un projecte educatiu que vol partir del coneixement de la realitat de l'entorn natural, cultural i social.

El centre assumeix plenament l'objectiu marcat a la L.O.G.S.E., d'aconseguir que tot l'alumnat assoleixi un domini ple, tant oral com escrit, de les llengües catalana i castellana.

Estudi sociològic del centre

Durant el darrer trimestre del curs 94-95 es realitzà una enquesta entre els pares d'alumnes on es recollien certs aspectes de la nostra comunitat educativa entre els quals n'hi havia un referit a l'ús de la llengua i els resultats foren els següents:

A.-Us de la llengua a nivell familiar:

-Català: 80%.

-Castellà: 15%.

-Altres: 5%.

B.-Opció triada pels pares com a llengua de l'ensenyament:

-Tot en català: 19%.

-Tot en castellà: 53%.

-Meitat en català i meitat en castellà: 22%.

-No sap / no contesta: 6%.

Analitzats els resultats de l'enquesta el centre considera necessària la progressiva introducció d'assignatures en català fins arribar a un equilibri lingüístic."

A continuació es fa una anàlisi de la situació actual del centre per acabar amb la:

"Planificació i temporalització

Per aconseguir que al final de l'educació primària els alumnes dominin per igual la llengua catalana i castellana es fixa el següent calendari d'actuacions:

A.-Àmbit administratiu

Tota la documentació que està en català o bilingüe es manté.

La documentació de gestió administrativa i econòmica, tenint en compte que no influeix en l'ensenyament dels alumnes, es farà de la manera que desitgi la persona encarregada d'aquesta tasca.

El material administratiu com rètols, segells... que estiguin en castellà seran canviats al català..

B.-La llengua vehicular a l'ensenyament

A l'educació infantil considerant que gairebé el 100% dels alumnes són catalanoparlants i que els primers aprenentatges s'han de fer en la llengua mare es farà tot en català.

S'entén per assignatura impartida en català aquella en què el professor utilitza la llengua catalana per a les explicacions, per a les anotacions a la pissarra, llibres, materials escrits emprats, etc... El mateix s'aplicarà a les assignatures impartides en castellà.

Avaluació del projecte

A final del curs escolar, les persones encarregades d'elaborar el P.L.C. realitzaran una memòria sobre les actuacions dutes a terme en matèria lingüística. Aquesta memòria ha d'incloure una valoració de la situació del moment pel que fa als objectius bàsics marcats en aquest Projecte Lingüístic de Centre."

Conclou el projecte amb un quadre en el que es preveu que el curs 99-00, els cursos cinquè i sisè tendran un 54% en català (Coneixement del medi, Llengua catalana, Educació física, Música i Religió) i un 46% en castellà (Llengua castellana, Matemàtiques i Plàstica).

Activitats A.P.A.

Salutació del President:

Per una determinació de la junta directiva de l'Associació, es va decidir dirigir-nos a la revista "Santa Margalida" per tal de sol·licitar un espai en l'esmentada publicació, encaminat a donar informació sobre les activitats i actuacions de l'A.P.A., espai que encetan en el present número. Per tant, volem donar les gràcies a la revista "Santa Margalida" per haver atès la nostra demanda i expressam el nostre compromís d'informació, a la vegada que aprofitam aquest pri-

mer contacte per desitjar a tots els nostres associats unes bones festes i un feliç Any Nou.

Activitats de l'A.P.A.:

Subvencions a activitats escolars:

-Muntatge Aula de Suport: 80.000 pessetes.

-Aula de música: 50.000 pessetes.

-Aula infantil: 40.000 pessetes, per a materials varis sol·licitats per les mestres.

Concurs de betlems:

Com es ve organitzant des de fa uns anys, enguany també s'ha fet el concurs de betlems, amb una participació d'una cinquantena de concursants, dels quals han resultat premiats els següents:

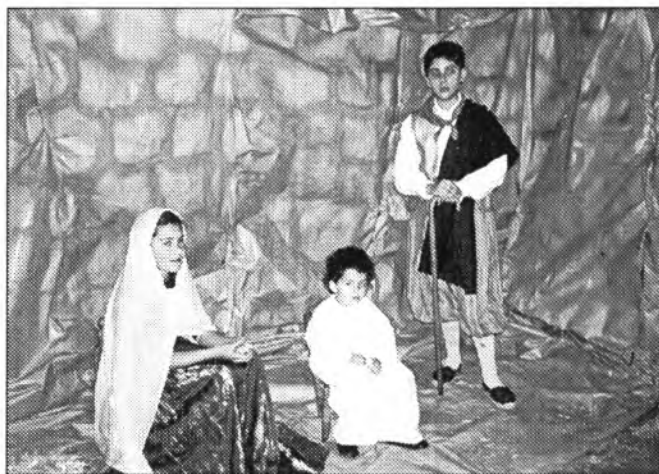
Primer Premi: Aurelia Valiente Lambreux, de Son Sant Martí.

Segon Premi: Margalida Ferrer Capó, de Santa Margalida.

Tercer Premi: Francisca Muntaner Sans, de Santa Margalida.

Els nins de l'escola amb el suport dels mestres i dels pares organitzaren un mercadet a benefici del Zaire, on es va fer una important recaptació.

L'escola va organitzar un betlem vivent al Poliesportiu Municipal, amb motiu de les festes nadalenques i amb una gran participació.

PROPERES EXCURSIONS DEL GRUP EXCURSIONISTA DE L'OCB

DIA 26 DE GENER
L'ATALAIA DE CALS REIS

DIA 16 DE FEBRER
EL PUIG TOMIR

CERCAM AMITGER

**per a un tròs de terra a
"Reboster" de mitja
quarterada d'extensió.**

Tarongers, pereres, vinya.

**Interessats contactar al
teléfon 523077**

Ecologia i medi ambient

Per: Martí Torres

Nadal, un problema ecològic

Amb l'arribada de Nadal, la gent té la necessitat de fer notar aquesta festa, tan desitjada, de qualche manera: il·luminant els carrers, decorant el mostradors de les botigues, ajudant els pares, amb il·lusió, als infants a endiumenjar la casa, fent neules, muntant un betlem o adornant un arbre.

Per altra banda, el grèvol (Ilex aquifolium), la molsa o verdet (bríofits), el boix marí, el llorer bord o l'anomenat cirerer de pastor (Ruscus oleatus), els pins, la savina (Juníperus phoenicea) tan ben arrelada a les nostres dunes de Son Real, amenaçada pels cotxes tot terreny i el descontrolat trànsit de cavalls, i moltes altres espècies es veuen amenaçades, en perill d'extinció i per això estan protegides per la llei, que s'utilitzen per a la decoració de les cases.

Precisament aquestes espècies no estan de festa, la gent que cull i roba directament de la Natura els esmentats exemplars per decorar les cases, en tenen una bona part de responsabilitat.

Hi ha associacions que durant aquestes festes venen arbres cultivats a viviers organitzats que per cada arbre venut en sembren tres per a futures temporades. Així l'anomenat arbre de nadal (Piceas

abies) està, protegit.

El grèvol, una de les espècies mallorquines més amenaçades, té prohibida la seva recol·lecció, poda i venda a les Balears i a la Península, sols el podem aconseguir si el comprem als viviers, és també molt apreciat per a la decoració. Una altra espècie que sofreix molt aquesta temporada, sobretot a Mallorca, és el verdet o molsa que empram per fer el betlem, eliminant-lo del seu medi natural, llevam un element bàsic per a què la resta de l'ecosistema desenvolupi la seva

activitat de proveir el sòl de nutrients.

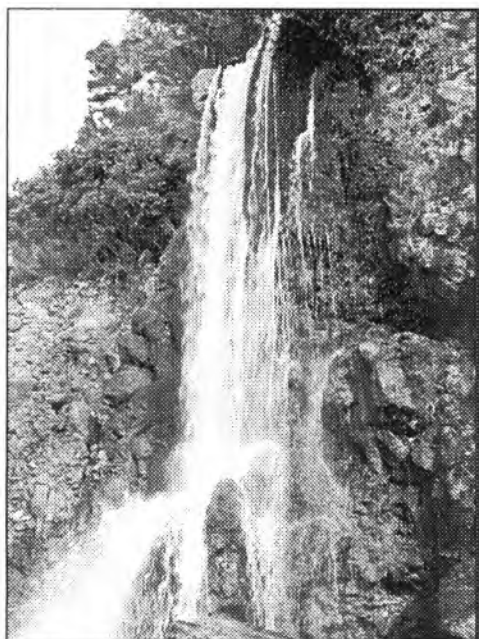
Consells per a un Nadal ecològic.

No abuseu del verdet ni en lleveu grans àrees en una mateixa zona, no arrabasseu pins ni savines per utilitzar-los sols una temporada, assegureu-vos, si compreu arbres, de sembrar-los dins tests de dimensions adequades i de tenir-los esment durant l'any, així el tendreu a punt per a la temporada nadalenca, una altra alternativa per a aquella gent que acull la tradició, no mallorquina, de l'arbre endiumenjat és que es pot emprar una branca de pi; fent-ho així s'evitarà la tala d'un arbre jove, ajudarà a mantenir el pinar net i afavorirà el pi vell, eliminant-li les branques baixes i velles.

Segur que dins la natura hi trobarem moltes coses que podrem emprar com adorn sense la necessitat d'amenaçar cap espècie ni destrossar l'estructura del bosc que tants anys li ha costat créixer i mantenir-se: fruits secs, pinyes i fulles caigudes, restes de plantes, ecorça d'arbres morts i fins i tot brots d'arbusts més comuns i abundants, com la mata, la murta, fulles de nísper, que segur que la seva poda serà una millora per a l'arbre o arbust.

Ajuda a respectar i a conservar el nostre patrimoni natural.

Molts Anys!

L'Aigua: símbol dissèmic de la Vida a la Terra -qui sap si també a la cara oculta de la Lluna?-.

Aquesta és una imatge del salt d'aigua de la Costera, tota refrescant de poesia, un dia oferí a Mallorca la preuada energia elèctrica que avui la gent necessita pel seu consum.

Prest es farà el seu transvassament per a les necessitats de la gent de Ciutat.

Ara que ha plogut no tudem aquest recurs que és un bé comú.

Temps d'esglèsia

El cant de la Sibil·la a les matines de Nadal

La festa de Nadal ha arrelat profundament en el cor i en el folklore del poble mallorquí. La característica més important de la celebració de Nadal és el cant de la Sibil·la a les Matines.

La sibil·la és una peça de les representacions medievals nadalenques que, a poc a poc, es va anar estenent a les esglésies de la Cristianitat europees. Actualment només es conserva a Mallorca, a la catedral de l'Alguer i a Braga.

La versió més antiga de la Sibil·la de Nadal

La Sibil·la és una de les primeres mostres del teatre de les llengües romàniques. Durant segles sempre es cantava la sibil·la en gregorià, tant en una llengua com en l'altra.

La melodia és anterior al segle XV i prové dels còdexs (nom del llibre antic i medieval, diferent del rotlle de papir o de pergamí) del segle XI. La Sibil·la té un gran valor històric.

En les versions catalanes de la Sibil·la, el tema de l'Anticrist no apareix a les versions antigues però sí a les actuals.

Permanència del cant de la Sibil·la a Mallorca fins el dia d'avui.

A Mallorca hi va haver una interrupció de tres anys (1572-1574), però només a la Seu. La Sibil·la era un cant tan arrelat al poble que ja formava part del folklore mallorquí. El cant de la sibil·la no és cap peça literària curta i primfilada, sinó que són versos coixos i moltes vegades apadaçats i rebluts.

El cant de la Sibil·la era motiu de festa i de gresca a les esglésies no sols la nit de Nadal. El nin sibil·ler, acabat el cant, tallava els fils de les neules que es penjaven a l'església que no eren de paper sinó de les que es podien menjar. També part damunt del sibil·ler hi havia una coca, la qual era tallada amb l'espasa i aquesta era per a ell; d'aquí la cançó que diu:

"Sibil·la alerta a sa coca, / que no te caic de ses mans / perquè hi ha dos escolans / que baden un pam de boca."

L'espasa nua que aguantava el sibil·ler, significava l'espasa de Goliat a què al·ludeix el sermó del pseudo-Agustí. Al final del cant el nin sibil·ler brandava l'espasa o amb ella donava la benedicció fent el senyal de la creu. A l'Alguer, on el que canta la sibil·la és un canonge, és un escolanet el que, devora ell, sosté l'espasa.

El cant de la Sibil·la és el cant més estampat i tal volta més estimat dels mallorquins, i per això el més manyuclat, està però incorporat definitivament al nostre folklore.

Les melodies de la Sibil·la.

Quin era el cant original de la Sibil·la? Mons. Anglès afirma que la Sibil·la s'introdueix a Mallorca "amb la mateixa melodia dels mossàrabs, que fou la de Catalunya, de França i d'Itàlia, amb tonada a l'estràfeta i seguint, més o manco, alguns dels cants

populars de l'Illa i seguïex emprant-se fins al nostre temps."

Francesc Pujol, opina que la versió musical actual és *"una melodia hermosíssima, sumptuosament ornamentada i d'un caràcter orientalesc molt accentuat, aquesta és precisament una de les característiques de moltes melodies populars mallorquines, especialment de treball"*.

Alguns entesos en musicologia diuen que l'origen del cant de la Sibil·la és gregorià, tant si el text era llatí com català, tal com ho tetimonia el cantoral de la Concepció. En els segles XV i XVI, el cant gregorià, o pla, de la Sibil·la va ser glosat, pràctica habitual per aquelles saons. Els recopiladors del segle XIX recolliren la melodia i la copiaren tal com la sentien. Ells ho transcriuen, el cant pla glosat, el temps del renaixement i es transmetia oralment.

El P. Antoni Martorell opina, com Anglès, que a l'origen hi ha el ritu visigòtic de l'època mossàrab. Els manuscrits de Còrdova i Ripoll ens transmeten els text llatí, amb notació musical gregoriana. Des de Ripoll el cant s'estén per Catalunya. L'estil gregorià original dels còdexs més antics es va perdre per les manipulacions d'estil renaixentista, que fins ara no tenim documentades. Més envat hi hagué una recreació d'estil romànic. El P. Martorell qualifica l'actual versió de decadent i gens emparentada amb les tonades mallorquines de feina, fruit de la manipulació romàntica. Les variants musicals que corren avui són causa de la "familiaritat" amb què, mestres de cor, organistes i músics en general han tractat la popularíssima Sibil·la mallorquina. Tals variants, segons el mateix P. Martorell, es remunten a 150 o 200 anys.

A l'Alguer el cant es manté amb una melodia molt més arcaica que no a Mallorca, semblant en molts de punts a les versions catalanes del segle XV,

notant-se una certa evolució. Indici d'antiguitat és que un canonge com a solista canti les dotze estrofes, mentre el cor repeteix la tornada: "Al jorn del judici parrà qui haurà fet sevici".

-El text actual que es canta a les nostres esglésies és el següent:

El jorn del judici parrà qui haurà fet servici

*Jesucrist Rei Universal
home i ver Déu eternal,
del cel vindrà per a jutjar
i a cada un lo just darà.
El jorn del judici...*

*Gran foc del cel devallarà,
mars, fonts i rius, tot cremarà,
daran los peixos horribles crits
perdent los seus naturals delits.
El jorn del judici...*

*Ans del judici l'Anticrist vindrà
i a tot lo món torment darà
i se farà com Déu servir
qui no el creurà, farà morir.
El jorn del judici...*

*Lo seu regnat serà molt breu,
en aquell temps sots poder seu
moriran màrtirs, tots a un lloc,
aquells dos sants Elies i Enoc.
El jorn del judici...*

*Lo sol perdrà la claretat,
mostrant-se fosc i entelat,
la lluna no darà claror
i tot lo món serà tristor,
El jorn del judici...*

*Als bons dirà: fills meus veniu
benaventurats, poseiu
el regne que està aparellat
des de que el món va esser creat.
El jorn del judici...*

*Als mals dirà molt agrament
anau maleïts an'l torment,
anau, anau, al foc etern
el vostre princep de lo infern.
El jorn del judici...*

*Oh! humil Verge. Vós qui heu
parit
Jesús infant aquesta nit
a vostro Fill vullau pregar
que de lo infern nos vulla guar-
dar.
El jorn del judici...*

Reincorporació del cant de la Sibil·la a la litúrgia de Nadal.

L'article 37 de la Constitució diu: "L'església no pretén imposar una uniformitat rígida ni tan sols en la litúrgia, en allò que no afecta la fe o el bé de la comunitat, respecte i promou el

geni i les qualitats peculiars de les races i els pobles... Accepta la litúrgia allò que hi ha en els costums dels pobles en tal que es pugui harmonitzar amb l'esperit vertader i autèntic de la litúrgia". Certament la Sibil·la era un d'aquests costums ben arrelats en el poble mallorquí. Per què havia de continuar "despenjat" de la litúrgia?

L'autorització, "ad experimentum" per la constitució conciliar de la litúrgia, de la celebració, fou concedida el 13 de desembre del 1967. L'any 1971 sortí la celebració de la nit de Nadal, adaptada ja a l'ordre de la missa, publicada per Pau VI el 1969.

Cal esmentar també la innovació introduïda, després del Vaticà II, que suposa el cant de la Sibil·la per part d'una nina o una dona, després que aquestes foren admeses al presbiteri per fer de lectores o de monitores.

Biel i Mª Antònia Payeras

Glòria a Déu a dalt del cel i
a la terra pau als homes perquè
ell, realment, ens estima!

Moviment parroquial

Baptismes:

17 de novembre:

Josep Gayà Matas.

Maria Magdalena Vallespir Nadal.

Aina Maria Molina Campins.

01 de desembre:

Maria Magdalena Matas Salamanca.

Esteve Perelló Moragues.

15 de desembre:

Catalina Neus Gayà Galmés.

Matrimonis:

09 de novembre: Rafael Moll Serra

amb Catalina Payeras Reus.

14 de desembre: José Manuel Garreta Montiel

amb Maria José Molina Rosselló.

Defuncions:

11 de novembre: Antoni Quetglas Reus (Calet), 60 anys.

14 de novembre: Joan Gual Morey (Manyo), 62 anys.

01 de desembre: Gabriel Reus Perelló (Manyo), 72 anys.

06 de desembre: Margalida Bassa Sitjar (Randet), 85 anys.

Legislació Laboral

Per: Joana Aina Fuster

Modalitats Contractuals

La reforma laboral introduïda per la llei 11/1994 de 19 de maig, es mou en una doble direcció: Potenciar el desenvolupament de la negociació col·lectiva, com element regulador de les relacions laborals i condicions de treball i introduir mecanismes d'adaptabilitat equilibradament repartits entre les diferents fases del desenvolupament de la relació laboral.

Respecte de la negociació col·lectiva, es parteix de la idea que ha de ser un instrument fonamental per a la desitjable adaptabilitat i per la seva capacitat d'apropament a les diferents i canviants situacions que poden aparèixer a les empreses. Per això, espais fins ara reservats a la regulació estatal passen al terreny de la negociació col·lectiva.

Pel que es refereix al desenvolupament de la relació laboral, se cerca fonamentalment incidir en els aspectes relacionats amb una gestió més flexible dels recursos humans a l'empresa, en temes com l'ordenació del temps de treball i de salari, o les modificacions en les prestacions laborals, on es considera que són mecanismes de prevenció front al risc de pèrdues de feina.

L'objectiu de l'adaptabilitat i flexibilitat en les relacions laborals té el seu primer exponent en la regulació dels mecanismes d'ingrés a l'empresa i, dins ella, en la regulació de les modalitats de contractació. Això no significa renunciar a la contractació temporal ni comprometre la protecció dels drets dels treballadors, sinó resoldre aquelles fórmules de contractació que siguin adequades més exactament a les necessitats de les empreses i dels individus.

En aquesta major flexibilitat laboral, que teòrics de la matèria creuen que suposa majors facilitats empresarials tant pels comiats, com per la mobilitat funcional i geogràfica, per la temporalitat de la contractació i un llarg etc.

M'agradaria doncs, analitzar i aclarar les diferents modalitats de contractació que existeixen en el mercat, d'una manera sistemàtica i senzilla, per no arribar a fer-me fei-

xuga, ja que crec que pot ésser de gran importància pel nostre municipi, on es desenvolupa un gran moviment de contractacions durant els mesos de l'estiu.

Començaré definint el contracte de treball com aquell acord entre dues persones, per el que una d'elles (el treballador) es compromet a fer un treball dependent i l'altre (l'empresari) es compromet a pagar un salari garantitzat, això és, independent als riscs de l'empresa.

El C.T. com tot contracte, exigeix una forma, entesa com la manera de manifestar externament el consentiment de les parts. Ara bé, en el C.T., la regla general és la llibertat de forma. L'art. 8.1 de l'estatut dels treballadors senyala que el C. T. "se podrà celebrar per escrit o de palabra. (Encara que això no significa llibertat de contingut).

Encara que doni opció, l'E.T. exigeix la forma escrita en una sèrie de casos: contractes d'aprenentatge; contractes per obra o servei determinats, contractes temporals amb una duració superior a 4 setmanes; contracte a temps parcials... (art.8.2 E.T.). A més de recomanar la forma escrita, per en cas d'infracció poder acudir a la via administrativa i judicial, com a medi de prova. Per una altra banda l'E.T. no senyala els requisits que ha de reunir un contracte escrit. Existeix doncs, en principi, llibertat de forma escrita, encara que existeixen models oficials de contractes de treball.

L'art. 1.1, de la llei 10/1994 estableix l'obligació empresarial de registrar a l'oficina Pública d'Ocupació (INEM), en el termini de 10 dies següents a la concertació, els contractes que s'han celebrat per escrit o de comunicar les contractacions no formalitzades per escrit.

La conclusió d'un contracte de treball pot produir-se amb caràcter definitiu o provisional. La provisionalitat dependrà de si hi ha període de prova, que possibilita les dues parts el coneixement mutu i l'experimentació del treballador.

En el període de prova es pot finalitzar el contracte sense necessitat d'al·legar justa causa, sense preavís i sense indemnització. Per tant, beneficia a l'empresari posant a les seves mans un instrument de lliure

resolució contractual.

El règim jurídic mínim legal del període de prova és el següent (pot ésser millorat per conveni col·lectiu):

-El període de prova és facultatiu per les parts, es pot renunciar a la seva utilització.

-La forma del pacte haurà de ser escrita.

-La duració del període de prova, no podrà excedir de 6 mesos per als tècnics titulars i de 2 mesos per als demés treballadors. A les empreses de < 25 treballadors el període de prova no podrà excedir de 3 mesos. A menor nombre de treballadors la duració del període de prova és major (situació que pot ésser criticable).

Durant el període de prova, els drets i obligacions laborals i de seguretat social del treballador seran els corresponents al seu grup o categoria professional o al lloc de treball que ocupa, com si fos de la plantilla. Tindrà dret a la mateixa retribució (en aquest cas, rebre una retribució inferior no serà discriminatori, doncs ja raó no seria el fet d'estar en el període de prova sinó la manca d'experiència.

TIPUS DE CONTRACTES:

1.-Contractes de treball comú o indefinit.

2.-Contractes temporals:

- a) contractes de treball en pràctiques.
- b) contracte de treball d'aprenentatge.
- c) contracte per obra o servei determinat.
- d) contracte eventual.
- e) contracte d'interinitat.
- f) contracte de llançament de nova activitat.
- g) contracte temporal de foment de l'ocupació durant 1996.

3.-Contractes a temps parcial.

4.-Contracte de treball a domicili.

5.-Contracte de treball de grup.

6.-Relacions laborals de caràcter especial.

(seguirà)

AUTOS DRACH, S.A.

CTRA. PALMA, KM. 48

07500 MANACOR - TEL. 55 13 58

Para todo lo referente a la marca FORD, pueden dirigirse a:

"TALLERES MIGUEL SALVA" C/. Miguel Ordinas, 20

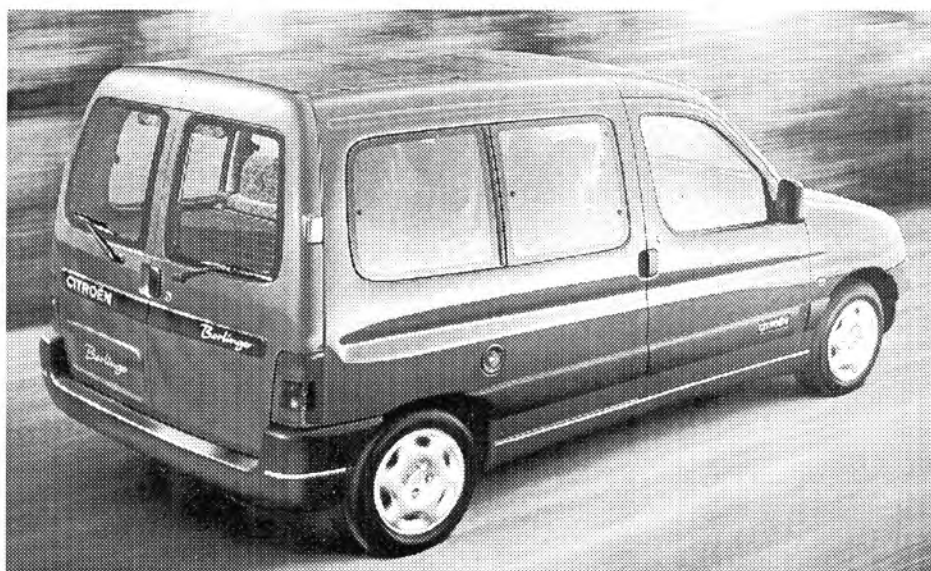
07450 Santa Margalida - Tel. 523275

NUEVO
FORD
KA

AUTOS RIERA-QUETGLAS, C.B.

Su concesionario CITROËN y SUZUKI

CITROËN BERLINGO

Tel. Sta. Margalida 52 38 01

Tel. Ca'n Picafort 85 01 80

**Al seu servici amb totes les
nostres energies**

